

Fiscale punten verkiezingsprogramma's

15 oktober 2025

Start hier

The better the question.
The better the answer.
The better the world works.

Shape the future
with confidence

Fiscale punten verkiezingsprogramma's 2025

Inleiding en leeswijzer

Op woensdag 29 oktober 2025 gaat Nederland naar de stembus voor de verkiezingen van de Tweede Kamer. Alle politieke partijen hebben inmiddels een verkiezingsprogramma gepubliceerd.

In deze verkiezingsprogramma's hebben zij hun plannen en ambities voor de komende jaren uiteengezet. Fiscaal beleid speelt daarbij een belangrijke rol. Belastingen beïnvloeden namelijk niet alleen de koopkracht van burgers en de lasten voor bedrijven, maar zijn ook bepalend voor de financiële haalbaarheid van plannen op terreinen als de arbeidsmarkt, woningmarkt, klimaat en zorg. Het is dan ook geen verrassing dat in vrijwel elk verkiezingsprogramma voorstellen op fiscaal gebied te vinden zijn.

Tien politieke partijen hebben hun verkiezingsprogramma's door laten rekenen door het Centraal Planbureau (CPB). De resultaten daarvan zijn op 10 oktober 2025 gepubliceerd. ['Keuzes in Kaart 2027-2030'](#) biedt een overzicht van de budgettaire en de economische gevolgen van de beleidsvoorstellen van de partijen.

In dit overzicht zetten wij de **fiscale punten** uit de verkiezingsprogramma's en CPB-doorrekeningen uiteen.

Visueel overzicht

- [Belasting voor bedrijven](#)
- [Vestigingsklimaat](#)
- [Bedrijfsopvolgingsregeling](#)
- [Belastingheffing particulieren](#)
- [Hypotheekrenteaftrek](#)
- [Woningmarkt](#)
- [Vliegen](#)
- [Auto](#)
- [Nationale CO2 heffing](#)
- [Gezondheid](#)

Verkiezingsprogramma's

- [Belastingen en toeslagen - Algemeen](#)
- [Bedrijven - Algemeen](#)
- [Bedrijven - Innovatie, startups, scaleups](#)
- [Bedrijven - Vestigingsklimaat](#)
- [Bedrijven - Belastingontwijking](#)
- [Arbeidsmarkt, werkgevers, zelfstandigen, werknemers](#)
- [Particulieren - Algemeen](#)
- [Particulieren - Vermogen, schenken, erven](#)
- [Particulieren - Bedrijfsopvolging](#)
- [Wonen, vastgoed](#)
- [Mobiliteit - Auto, trein, fiets](#)
- [Mobiliteit - Vliegen, scheepvaart](#)
- [Klimaat - Milieuheffingen, energiebelasting, CO2-heffing](#)
- [Indirecte belastingen - Btw, accijns, suikertax, vleestax](#)
- [Lokale heffingen](#)
- [Belastingdienst, overheidsinstanties](#)

Doorrekening CPB

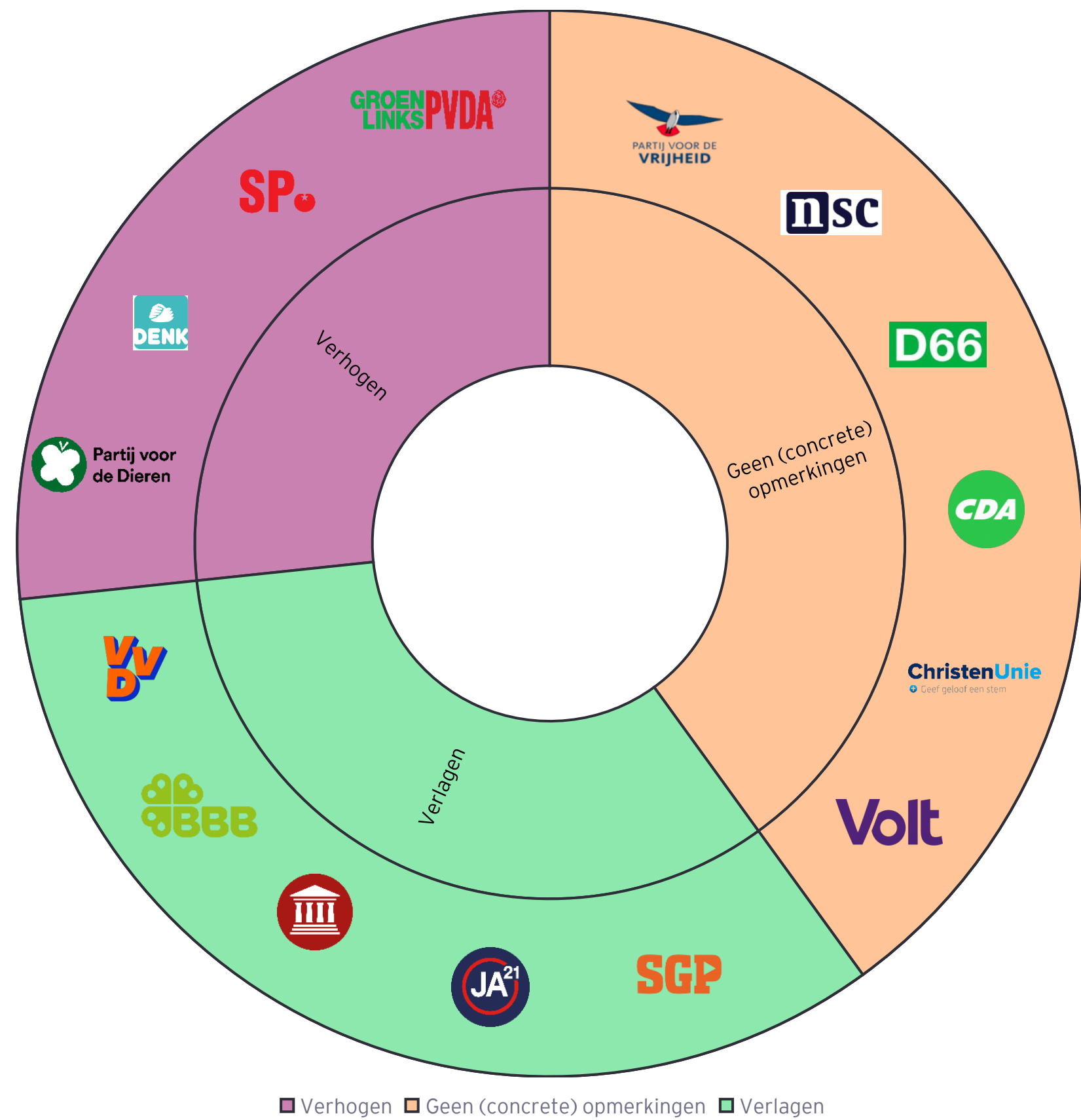
- [Ondernemers en mkb](#)
- [Grotere bedrijven](#)
- [Inkomstenbelasting, box 1](#)
- [Inkomstenbelasting, box 2](#)
- [Inkomensbelasting, box 3, vermogensbelasting](#)
- [Schenk- en erfbelasting, bedrijfsopvolgingsregeling](#)
- [Eigen woning, hypotheekrenteaftrek](#)
- [Btw, accijns, verbruiksbelasting](#)
- [Auto, vliegen](#)
- [Energiebelasting](#)
- [Klimaat, milieu](#)
- [Overige belastingen](#)

Er is geen enkele intentie een voorkeur voor een politieke partij weer te geven, of de fiscale punten uit de verkiezingsprogramma's en doorrekening van het CPB te duiden of te beoordelen. De diverse partijen zijn weergegeven in de volgorde van het zetelaantal bij de verkiezingen van 2023. Het overzicht is met de grootst mogelijke zorg samengesteld. Het overzicht is bedoeld ter algemene informatie. Voor gedetailleerde informatie zie het volledige (concept) verkiezingsprogramma. Door op het logo van de desbetreffende politieke partij te klikken, komt u bij het volledige (concept) verkiezingsprogramma.

Aan de gegevens, zoals die in het overzicht worden weergegeven, kunnen geen rechten worden ontleend.

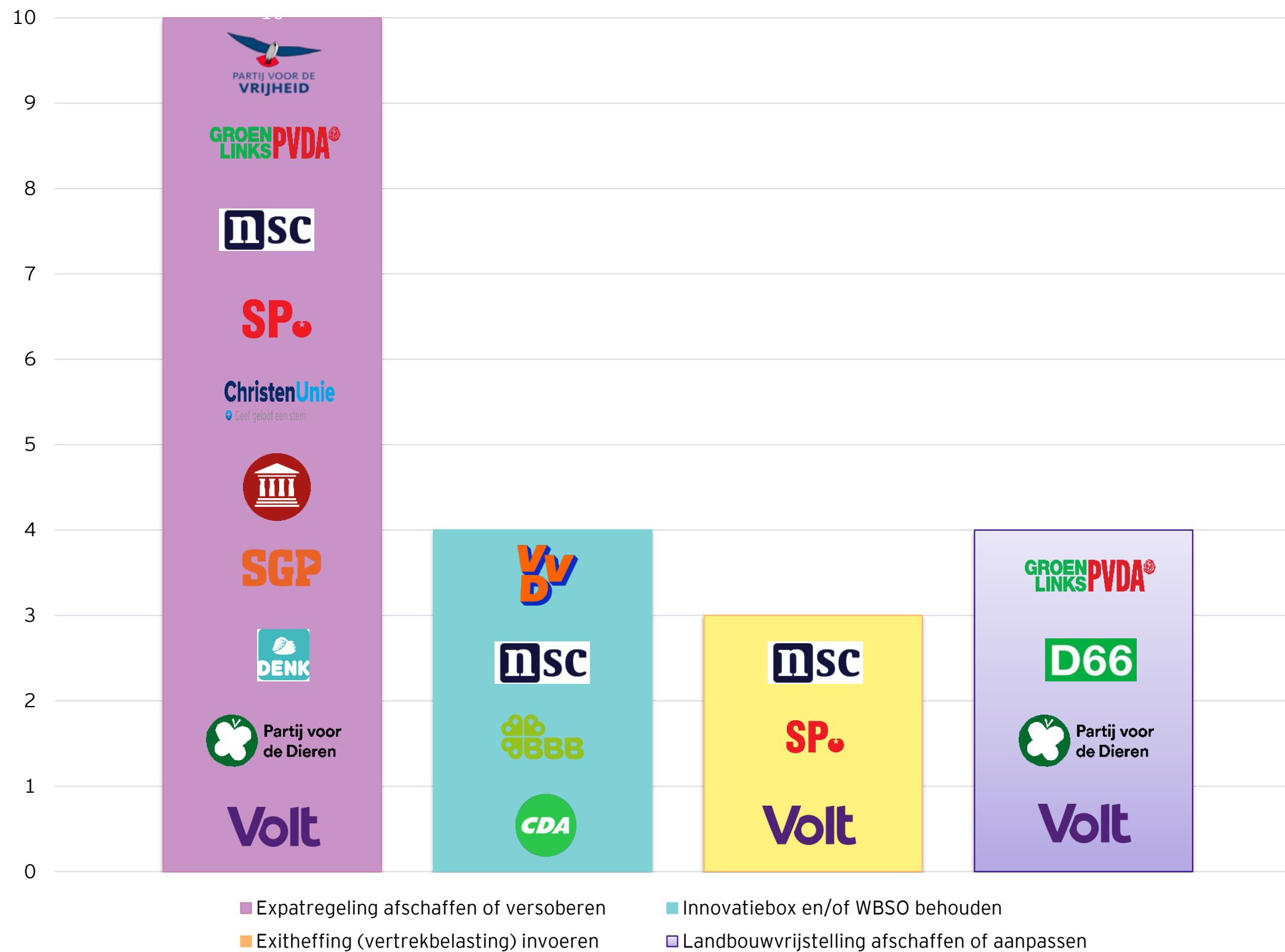
Dit overzicht is bijgewerkt tot en met 15 oktober 2025.

Visueel: Belasting voor bedrijven

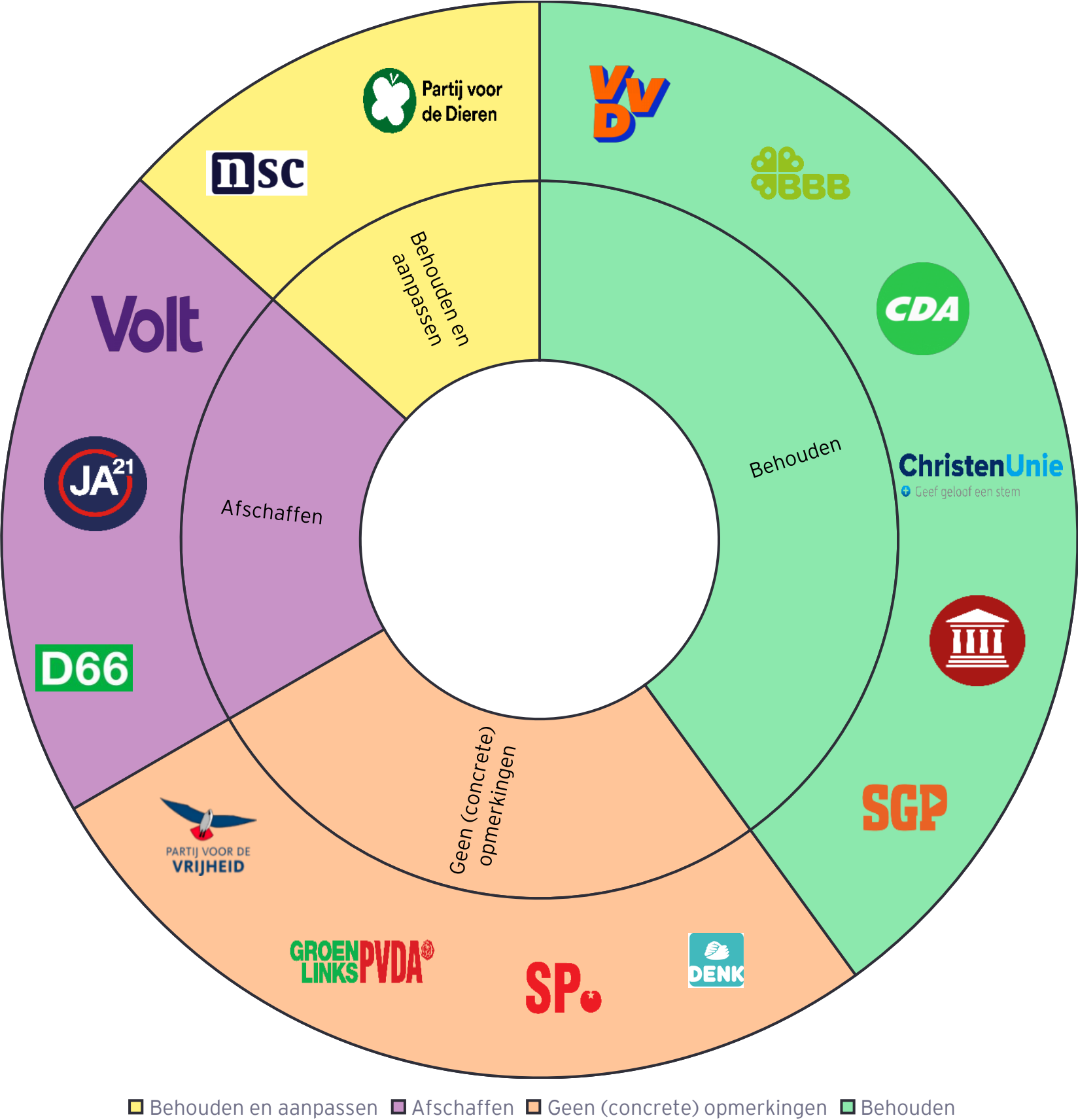

Visueel: Vestigingsklimaat

Expatregeling afschaffen of aanpassen?
 Landbouwvrijstelling afschaffen of aanpassen?
 Innovatiebox en/of WBSO behouden?
 Exitheffing (vertrekbelasting) invoeren?

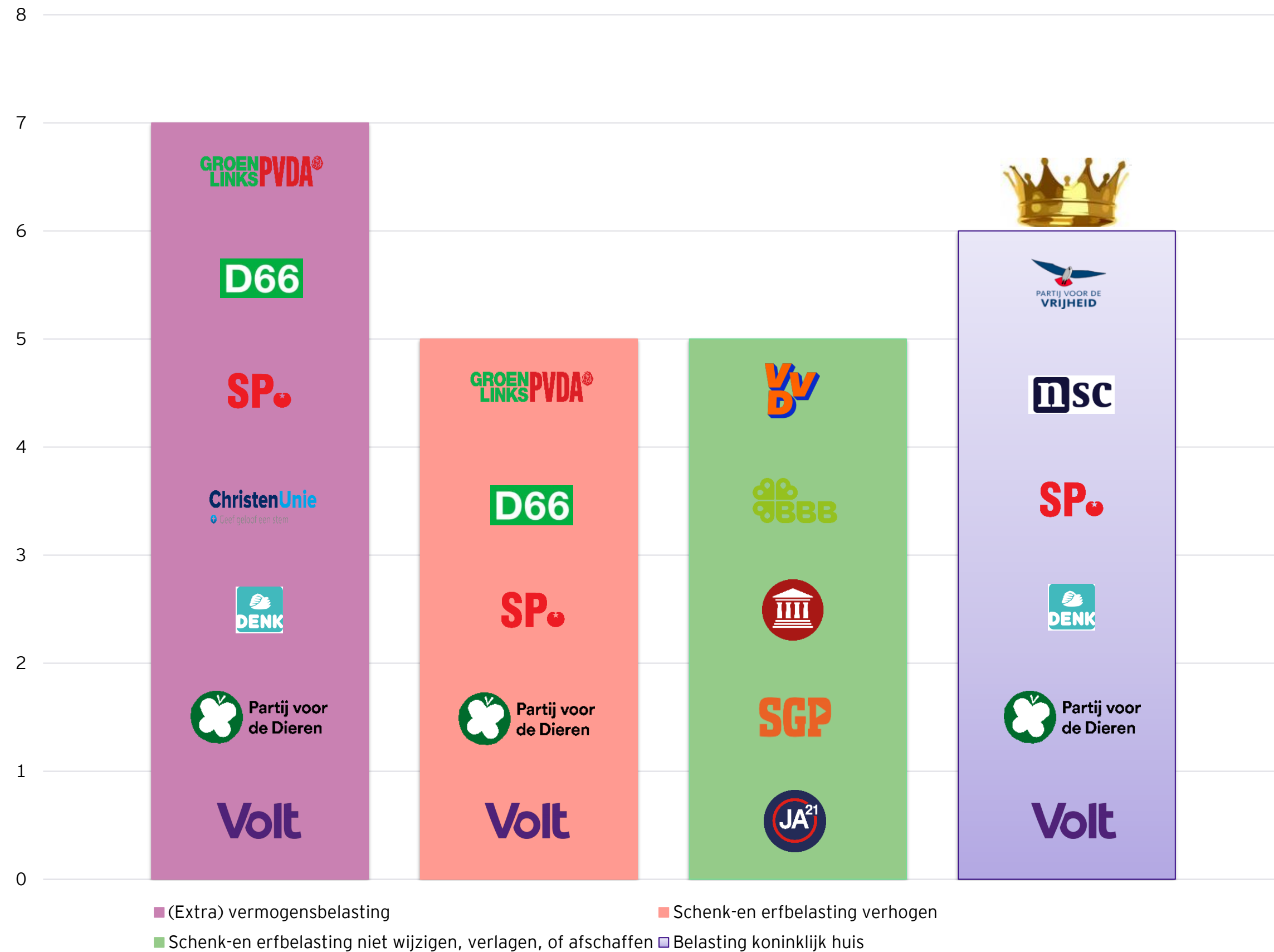

Visueel: Bedrijfsopvolgingsregeling

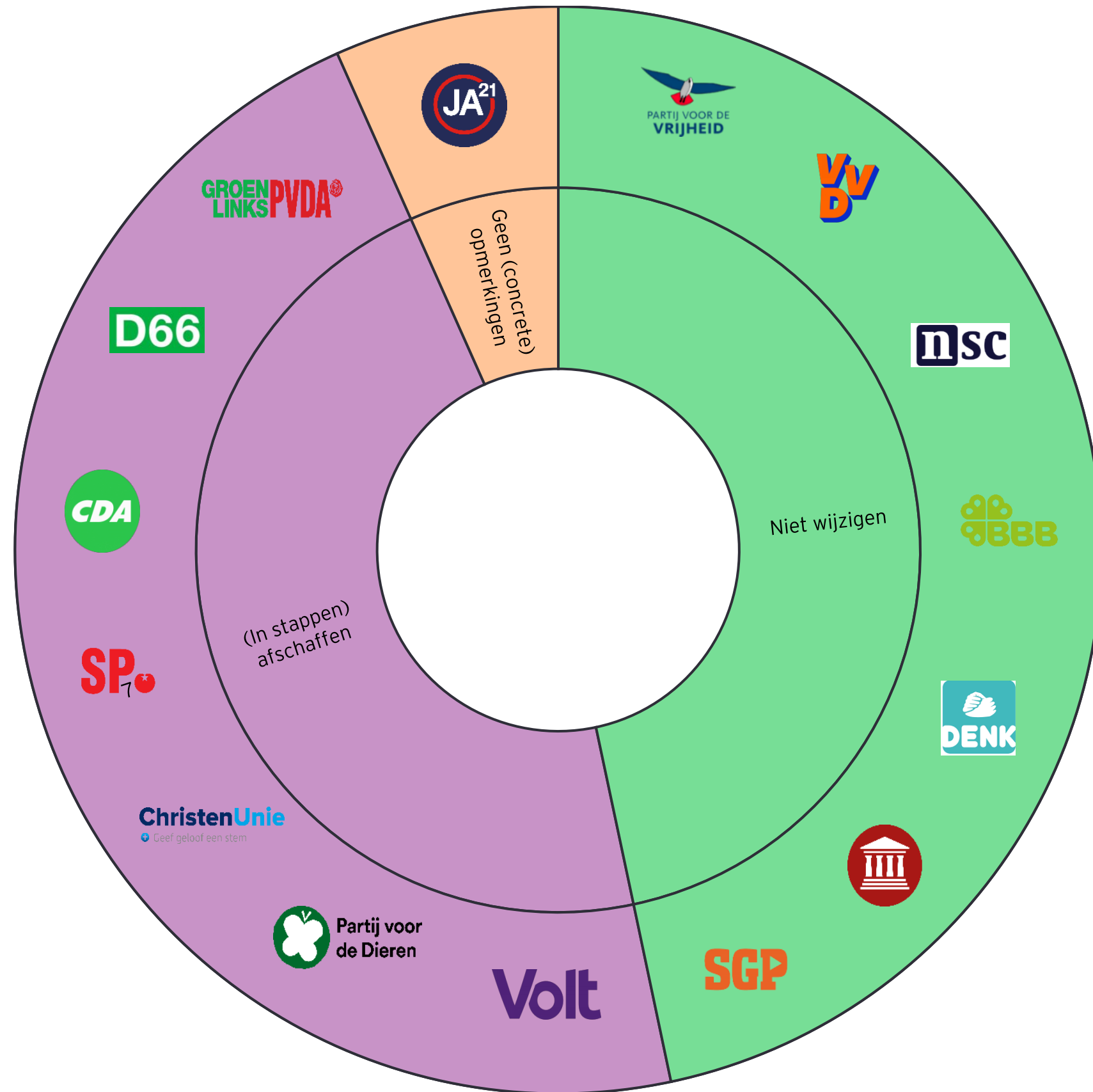

Visueel: Belastingheffing particulieren

Vermogensbelasting
Schenk- en erfbelasting
Belasting Koninklijk Huis

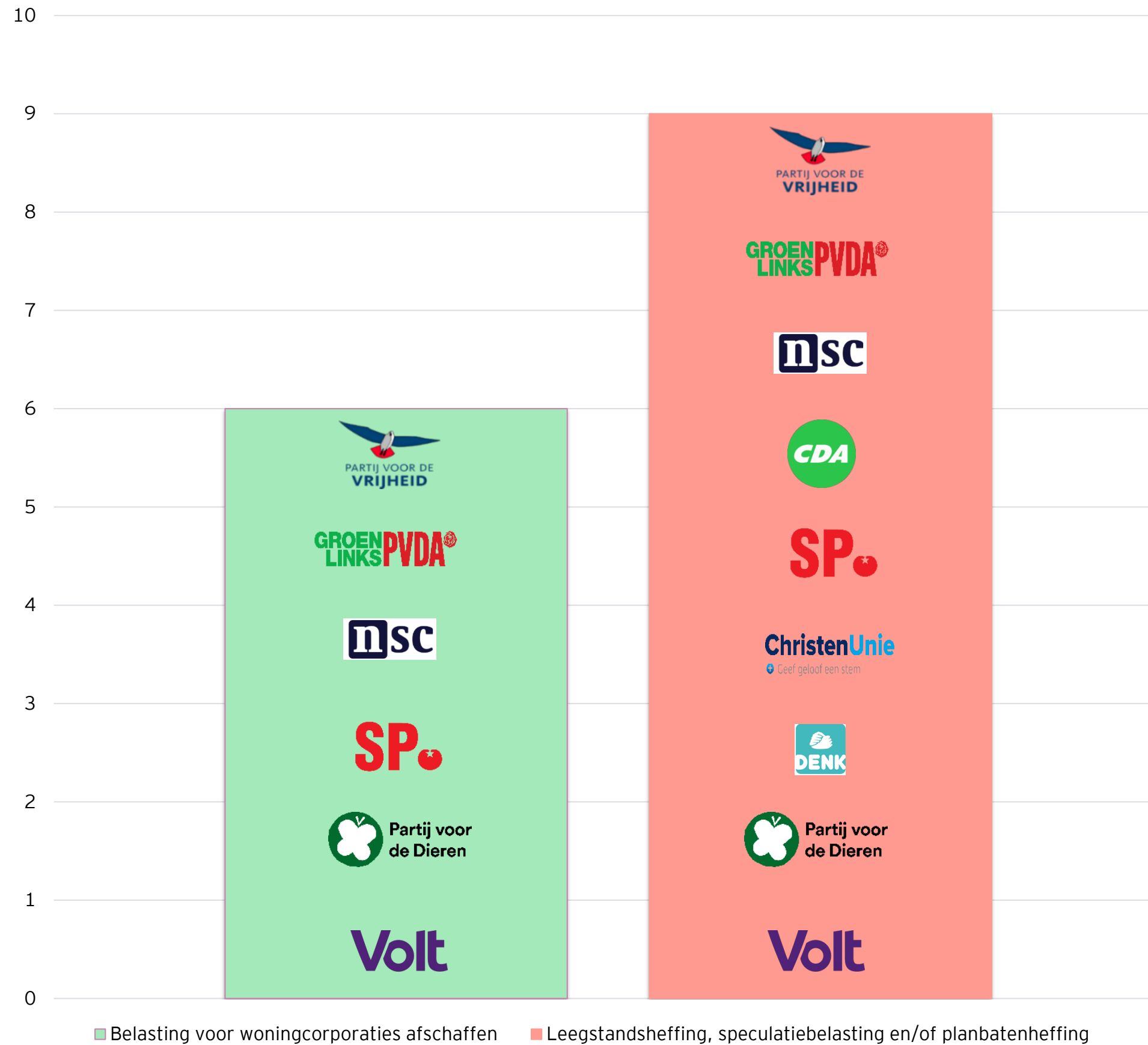
Visueel: Hypotheekrenteaftrek

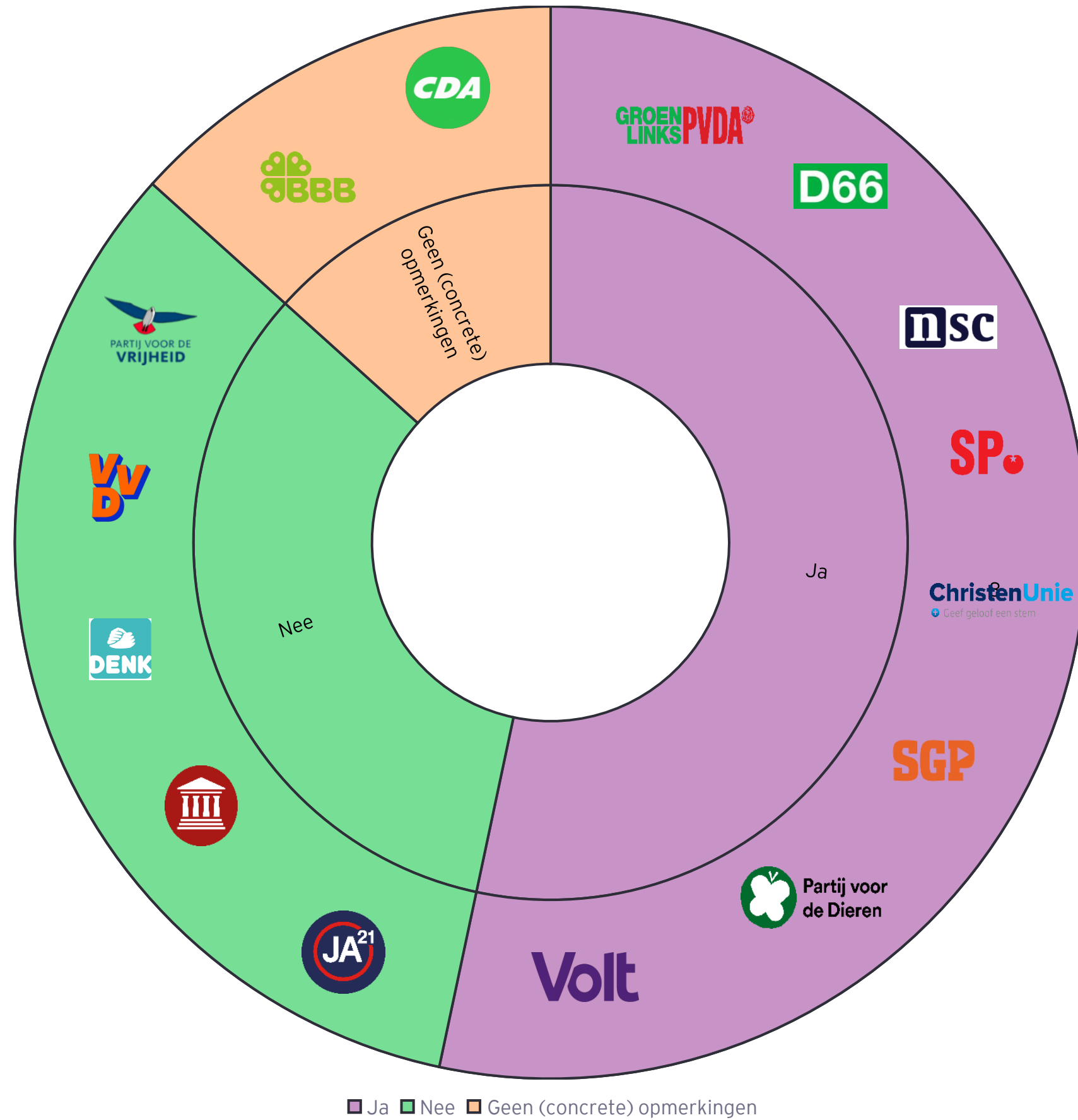
■ (In stappen) afschaffen ■ Niet wijzigen ■ Geen (concrete) opmerkingen

Visueel: Woningmarkt

Belasting voor woningcorporaties afschaffen
Leegstandsheffing, speculatiebelasting en/of planbatenheffing invoeren

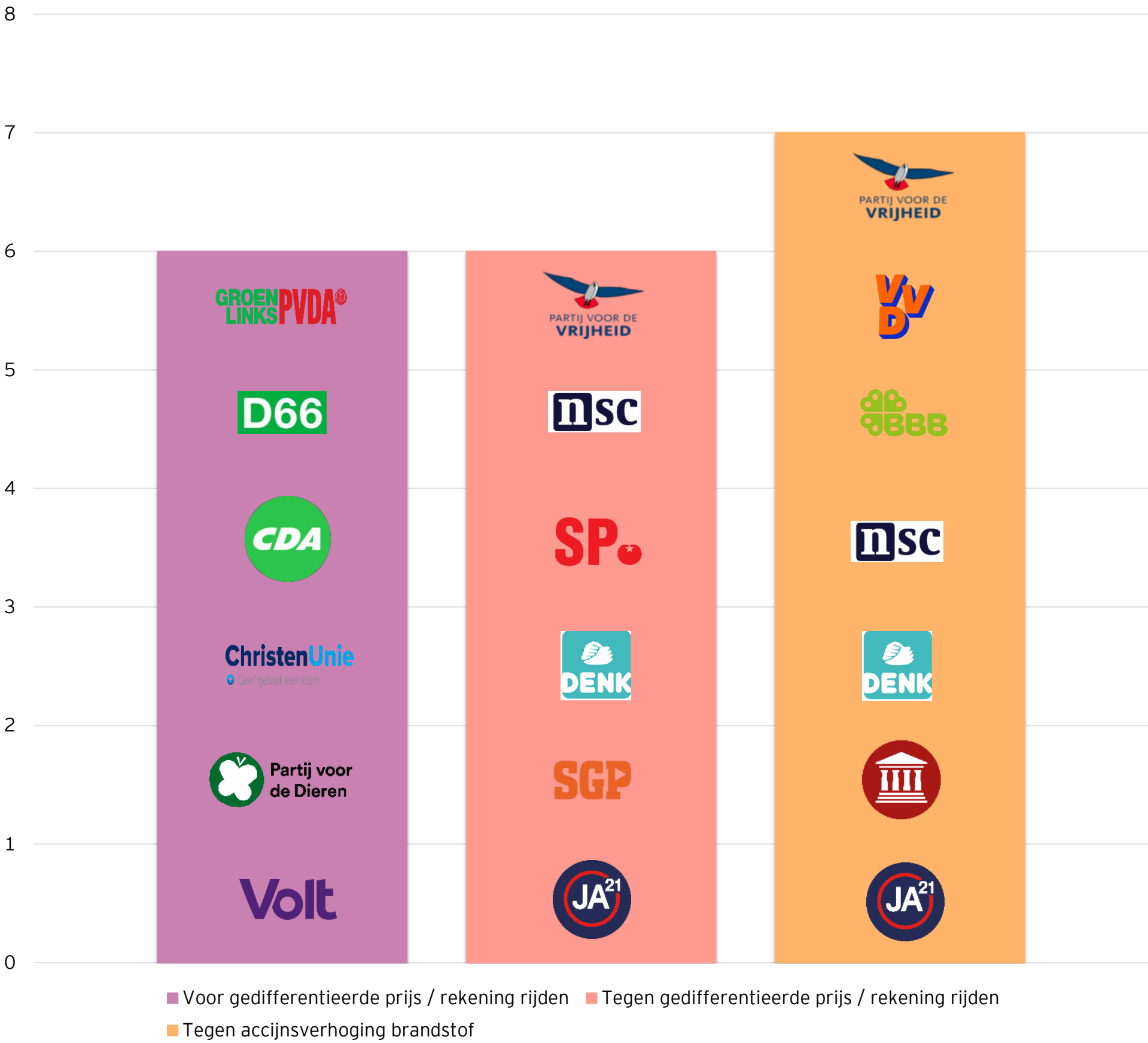

Visueel: Vliegen wordt duurder?

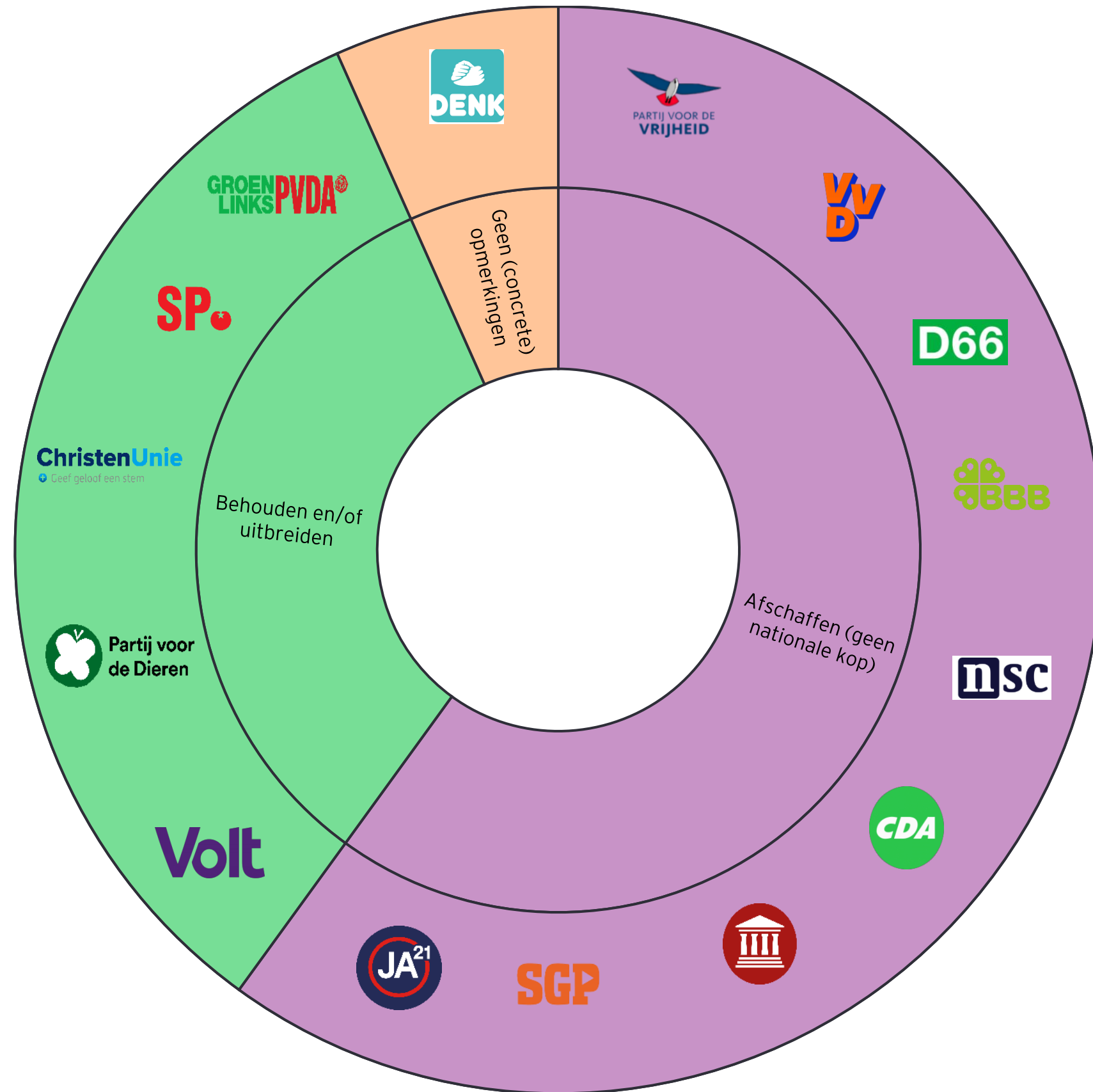

Visueel: Auto

Gedifferentieerde prijs / rekening rijden?
Accijnsverhoging brandstof?

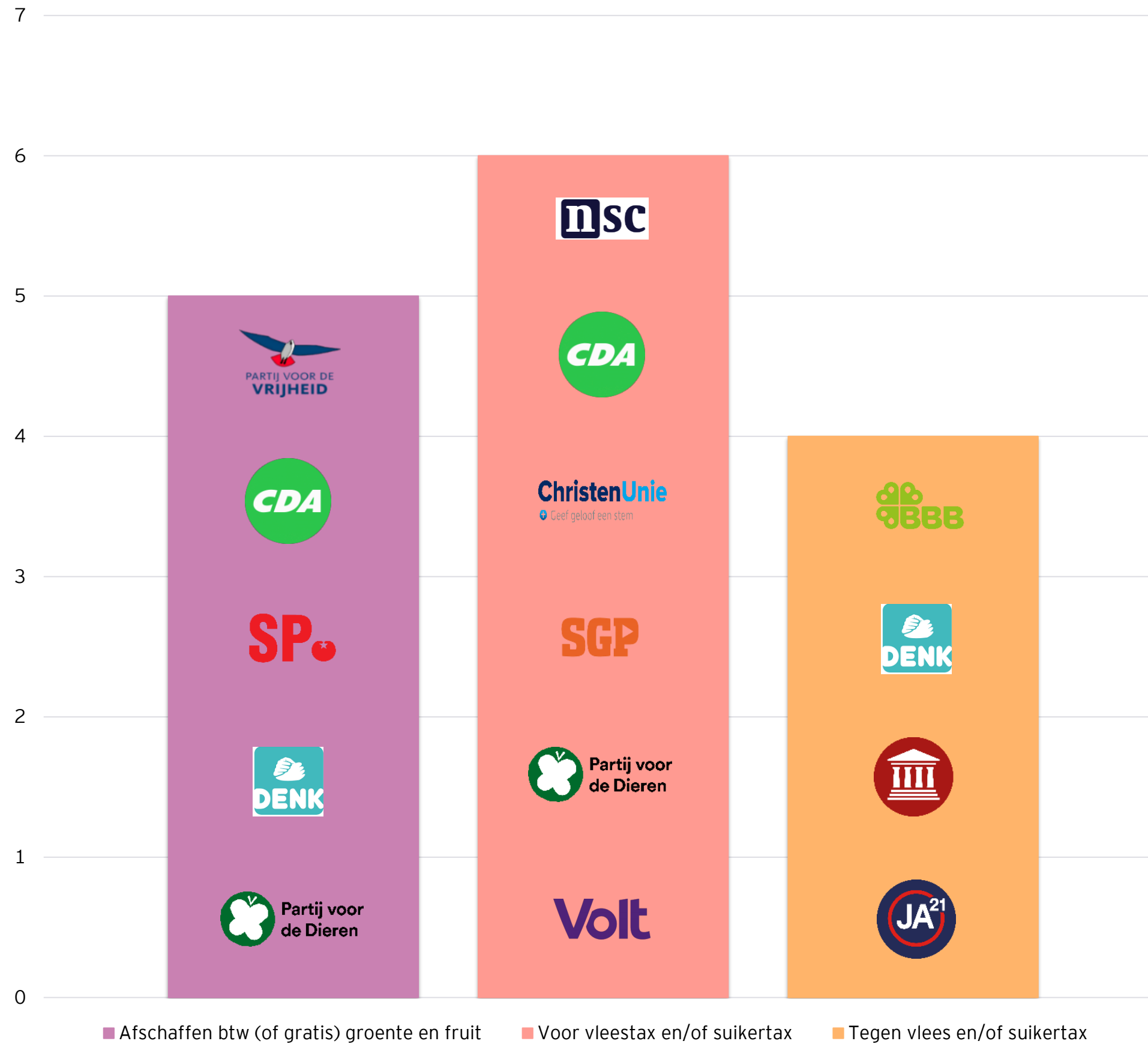
Visueel: Nationale CO2-heffing

■ Afschaffen (geen nationale kop) ■ Behouden en/of uitbreiden ■ Geen (concrete) opmerkingen

Visueel: Gezondheid

Afschaffen btw (of gratis) groente en fruit?
Vleestax, of suikertax?

Belastingen en Toeslagen - Algemeen

							
De voorstellen dekken door elders uitgaven te beperken.	- Strijden voor een eerlijk belastingstelsel. Dat betekent een systeem zonder speciale (belasting) kortingen en een eerlijke belasting op vermogen, winst en vervuiling. - Ook in het belastingstelsel streven naar gelijkheid tussen verschillende vormen van samenleven. - Minder veto's op Europees belasting- en buitenlandbeleid en versterking van het Europees Parlement als medewetgever en controleur van de Commissie.	- Totale deregulering van de arbeidsmarkt en sociale zekerheid. De hervormingen moeten gericht zijn op werken meer lonend maken, mensen aan een baan helpen en nieuwe zekerheid creëren. Dat betekent een nieuw belastingstelsel, zorgen dat de sociale zekerheid meer activerend wordt, langer doorwerken en het arbeidsrecht hervormen. - Minder uitgeven in plaats van hogere belastingen. - Bij ingrijpende amendementen standaard een uitvoeringstoets. Indien partijen de belastingen willen verhogen per amendement, eerst in kaart brengen wat het effect is voor het vestigingsklimaat en voor de koopkracht van werkende Nederlanders.	- Zorgen dat de basis op orde is. Een veel eenvoudiger belasting- en toeslagenstelsel. - Solidariteit in de bekostiging van de gezondheidszorg via premies en belastingen. - Het stelsel van belastingen en toeslagen hervormen. Het minimumloon en de daaraan gekoppelde uitkeringen gaan omhoog. Tegelijk toeslagen afbouwen, te beginnen bij de zorgtoeslag en de kinderopvangtoeslag. Ook hervorming van fiscale regelingen zoals de arbeidskorting, de algemene heffingskorting en aftrekposten. - Belastingheffing blijft voorbehouden aan de lidstaten.	- Eerlijker belastingstelsel inrichten, waarin werken meer loont en grote vermogens en vervuilers meer betalen. - Voor hogere lonen en lagere belastingen zorgen. - Op de lange termijn de toeslagen vervangen door een basisbedrag voor iedereen. De eerste belangrijke stappen zijn het invoeren van dat basisbedrag, het afschaffen van de zorgtoeslag en het samenvoegen van kindgebonden budget en kinderbijslag.	- Op korte termijn moet er een eenvoudiger belasting- en toeslagenstelsel met vaste bedragen als toelage in plaats van ingewikkelde regelingen komen. Met ook een hogere belastingvrije voet in plaats van heffingskortingen, zodat werken altijd loont. - Geen giften, gemeenschappelijke schulden, Eurobonds of soortgelijke gezamenlijke schulden en Europese belastingen om uitgaven mee te financieren zoals voor klimaat of Defensie. - Inkomstenbasis versterken met een eerlijker belastingstelsel en de afhankelijkheid van inefficiënte toeslagen verminderen. - Nationale fiscale soevereiniteit behouden.	- Prioriteit maken van vereenvoudigen van complexe belastingstelsel. Eenvoudig, rechtvaardig, voorspelbaar en uitvoerbaar. - Belastingstelsel hervormen zodat werken meer loont. - Vereenvoudigen en harmoniëren van het inkomensbegrip in de belastingen, toeslagen en sociale zekerheidsloon, zodat uitvoeringsinstellingen dat eenvoudig uit polisadministratie kunnen halen. Dit maakt ook automatisch toekennen van toeslagen mogelijk. - Ruimte maken op begroting om extra Defensie-uitgaven te kunnen betalen, Daarnaast introduceren van een vrijheidsbijdrage (naar draagkracht) voor iedereen, burgers en bedrijven.	- Lonen en het sociaal minimum verhogen, de belastingen op de grootste vermogens en winsten verhogen en sociaal maximum invoeren. Met een miljonairstaks van 5% voor vermogens boven de 5 miljoen euro, 12,5 miljard euro in onze samenleving investeren. Daarnaast vermogensplafond invoeren voor vermogens boven de 50 miljoen euro. - Versimpelen belasting- en toeslagenstelsel. Door de lonen en uitkeringen te verhogen het toeslagenstelsel ontgroeien, zodat dit overbodig wordt. Door het belastingstelsel grondig te herzien de lasten eerlijk verdelen en snijden in bureaucratie in de overheid en de private sector.

							
- Uitwerking van compleet nieuw belastingstelsel, dat is doorgerekend door het Centraal Planbureau. Bij dit nieuwe stelsel staan twee kernwaarden met stip voorop: eenvoud en rechtvaardigheid. - De wirwar van toeslagen vervangen door een eenvoudige belastingkorting. Zo blijft gegarandeerd de eerste €30.000 die je per jaar verdient belastingvrij én is er geen sprake meer van onzekerheid en terugvorderingen.	- Toeslagenstelsel vervangen door stelsel dat eenvoudiger is. - Kiezen voor een rechtvaardigere inkomensverdeling en aan vragen die dat kunnen om bij te dragen aan het sociale stelsel. - Belasting voor lage- en middeninkomens verlagen. Mensen met een heel hoog inkomen of vermogen kunnen een extra bijdrage leveren.	- Belastingverlaging en verkleining van de overheid. - Grondige vereenvoudiging van het belasting-, toeslagen- en premiestelsel. Geen wirwar van ingewikkelde schijven, toeslagen en progressieve tarieven die succes bestraffen, maar één helder en gelijk tarief voor iedereen. Met zo'n vlaktaks (20%) en een belastingvrije voet van €30.000 het systeem overzichtelijk en rechtvaardig maken.. - Onze handelsmacht versterken door de banden met de Caribische eilanden verder uit te bouwen, met lagere belastingen en vrije vestiging om investeerders aan te trekken. Handelsverdragen voortaan zelf sluiten, zonder EU-bemoeienis, en de Nederlandse diaspora koesteren.	- Het belastingstelsel is dringend aan herziening toe. - Gezinsdraagkracht moet weer het uitgangspunt worden van het belastingstelsel. - De lasten op arbeid verlagen en de belastingen op consumptie verhogen. - Overheid moet verstandig met geld omgaan. Niet zomaar allerlei belastingen verhogen. - Belastingen blijven een nationale aangelegenheid.	- Belasten wat schaadt, belonen wat bijdraagt. Ons belastingstelsel veel eerlijker inrichten. De sterkste schouders dragen de zwaarste lasten. Grote ondernemingen en de allerrijksten betalen meer, kleine bedrijven en bewoners minder. - Fiscale regelingen afschaffen, en/of de afbouw van regelingen versnellen, waarvan uit beoordelingen blijkt dat ze niet effectief en niet nodig zijn. Dit geldt bijvoorbeeld voor de landbouwvrijstelling in de winstfeer, aftrek wegens geen of geringe eigenwoningschuld, lage btw op sierteelt, vrijstelling overdrachtsbelasting cultuurgrond, willekeurige afschrijving zeeschepen, vrijstelling voor ongerichte reiskostenvergoedingen en de vrijstelling assurantiebelaasting voor luchtvaartuigen.	- Alle toeslagen, heffingskortingen, aftrekposten, vrijstellingen en premies afschaffen. Al deze regelingen afdekken door invoering nieuwe basisinkomen en door uitbreiding inkomstenbelasting met aantal schijven. - CO₂-heffingen zorgen ervoor dat ondernemers en consumenten rekening gaan houden met de hoogte van hun CO₂-uitstoot. - Daadwerkelijke inkomsten belasten. Afschaffing toeslagen, heffingen en aftrekposten worden gecompenseerd door nieuwe en simpeler belastingtarieven. - Europese uitgaven financieren door directe bijdragen van lidstaten, Europese belastingen en heffingen. - Vetorecht (ook wel: het unanimiteitsvereiste) afschaffen voor fiscaal beleid.	- Een nieuw belastingplan presenteren waarin onder andere de inkomstenbelasting versimpelen, de vermogensbelasting eerlijker en een nieuw toeslagensysteem introduceren dat het huidige onbegrijpelijke en complexe toeslagenstelsel vervangt. - Een eerlijk en eenvoudig belastingstelsel hanteren. - Van Nederland weer het land maken waarin werken loont, waarin ondernemen wordt beloond en waarin de overheid zo veel mogelijk faciliteert in plaats van belast. - Fiscale soevereiniteit: geen nieuwe Europese belastingen, waar mogelijk Europese heffingen terugdraaien. - Principieel tegen Europese belastingen.	

Bedrijven - Algemeen

							
- Voor woningcorporaties wordt de winstbelasting geschrapt. - Fors snijden in de vele ondoelmatige fiscale subsidies voor het bedrijfsleven.	- Bijdrage van de meest winstgevende bedrijven verhogen. - Afscheid nemen van bedrijven die hier alleen kunnen bestaan door belastingvoordelen en uitbuiting van werknemers. - Onrechtvaardige fiscale voordelen voor sectoren afschaffen, ook voor sectoren met veel arbeidsmigranten. - Big Tech opknippen en een heffing invoeren op niet-Europese Big Tech-bedrijven. - Naheffing Shell & Exxon. Jarenlang hebben de NAM-aandeelhouders waaronder Shell en Exxon miljarden euro's winst gemaakt. Nu (meer) bijdragen aan het herstel en de toekomst van Groningen en Noord-Drenthe.	- Onze bedrijven en industrie promoten en anderen in het publieke debat aanspreken op de gevolgen van het onterecht creëren van een negatief sentiment over ondernemers en bedrijven. Politici moeten beseffen wat het effect is van hun wantrouwen en hun beleid. - Lagere belasting voor ondernemers.	- Nederlandse economie is gebaat bij versterking van het eigen vermogen van het mkb. Gericht onderzoek doen en de fiscale en andere mogelijkheden van private equity en traditionele stabiel en conservatief gefinancierde familiebedrijven vergelijken. Ervoor zorgen dat er een gelijk speelveld ontstaat tussen deze twee groepen en dus een aantal belastingvoordelen van private equity terugdringen. - Nederland kent nog te veel (fiscale) regelingen die niet doelmatig zijn maar wel veel geld kosten. Keuzes maken op basis van de uitgevoerde doorlichtingen van fiscale regelingen, daarbij scherp kijken naar effectiviteit en doelmatigheid (rapporten 'Aanpak Fiscale Regelingen' en 'Kansen voor lagere tarieven en beter beleid').	Oneerlijke belastingvoordelen verminderen. Daarom fiscale regelingen evalueren die niet doen wat of voor wie ze zijn bedoeld goed. Regelingen aanpassen of eventueel afschaffen. De landbouwvrijstelling en de bedrijfsopvolgingsregeling zijn hier voorbeelden van. Met fiscale voordelen innovatief en duurzaam ondernemen stimuleren.	- Voor bedrijven een stabiel fiscaal beleid en de bedrijfsopvolgingsfaciliteit, deelnemingsvrijstelling, innovatiebox en andere maatregelen die innovatie stimuleren zoals de expatregeling handhaven. - De inkoopfaciliteit eigen aandelen voor beursgenoteerde bedrijven en andere fiscale regelingen voor het bedrijfsleven blijven gehandhaafd. - Multinationals zijn erg belangrijk, voor de werkgelegenheid, voor innovatie maar ook voor onze mkb-bedrijven. Veel Nederlandse mkb-bedrijven zijn een belangrijke toeleverancier voor onze multinationals. De regeldruk verlagen en hier zo veel als mogelijk rekening mee houden bij belastingmaatregelen.	- Vereenvoudigen en vervangen versnipperde fiscale regelingen en herinvesteren in effectieve ondernemersregelingen gericht op investeren, innoveren en werkgeverschap. - Ons belastingstelsel zit vol met allerlei fiscale uitzonderingsregelingen die het stelsel complexer en minder robuust maken. Deze moeten stapsgewijs worden aangepakt, met als uitgangspunt afschaffing of versobering. De opbrengst inzetten voor fiscale maatregelen of subsidies die effect hebben. - Ondernemersfaciliteiten moeten worden gebruikt door de doelgroep. Dat vraagt betere afbakening. - Giften aan verenigingen zonder winstoogmerk fiscaal aantrekkelijk houden.	- Verhogen winstbelasting naar ten minste het niveau van de inkomstenbelasting die gewone mensen betalen. - Woonverenigingen moeten weer kunnen investeren in betaalbare huurwoningen, renovatie en verduurzaming in plaats van miljarden af te dragen aan winstbelasting. De oneerlijke winstbelasting en zogenaamde ATAD-heffing voor woonverenigingen afschaffen.
							
	- Grote bedrijven die flinke winsten maken, gaan een eerlijker deel bijdragen. Belasting verhogen op banken en ondoelmatige belastingvoordelen afschaffen, zoals de expatregeling. Belastingontwijking steviger aanpakken zodat iedereen eerlijk bijdraagt. - Een verlaging van belastingen en lasten voor kleinere ondernemingen.	- MKB-ers en ZZP-ers moeten weer de ruimte krijgen om te ondernemen, te groeien en te investeren in plaats van steeds meer tijd en geld kwijt te zijn aan bureaucratie. - Landbouwvrijstelling behouden, zodat boeren bij verkoop van landbouwgrond geen belasting betalen over waardestijgingen door normaal gebruik.	- Winstbelasting bedrijfsleven en werkgeverslasten worden verlicht, vooral gericht op het mkb. - Winstbelasting voor landbouwbedrijven beter aansluiten op landbouwpraktijk. Er komt een fiscale investeringsreserve voor investeringen in stalvernieuwing voor milieu en dierenwelzijn. Behoud van fiscale voordelen voor de land- en tuinbouw, zoals de landbouwvrijstelling, en van steunregelingen voor jonge boeren. - Bedrijven worden (financieel) gestimuleerd duurzame en eerlijke keuzes te maken en te investeren in de lange termijn, door middel van fiscale aanpassingen en verruiming van subsidies.	- Belastingdruk verschuiven: minder op arbeid, meer op vervuiling en grondstoffenverbruik. - Bedrijven met een maatschappelijk doel krijgen een nieuwe rechtsvorm en betalen daarmee minder belasting dan andere bedrijven. - Er komt een extra heffing op excessieve bonussen. - Vrijstelling leidingwaterbelasting bij gebruik van meer dan 300 kubieke meter vervalt. In plaats daarvan een progressieve waterbelasting. Beheerders van natuurgebieden vrijstellen van waterschapsbelasting.	- Invoeren Europese digitale dienstenbelasting, Europese winstbelasting en Europese meevallersbelasting. - De vennootschapsbelasting voor woningcorporaties afschaffen. - Afbouw van kunstmest en krachtvoer wettelijk en via belastingmaatregelen realiseren. - Op termijn alle ondoelmatige en ondoeltreffende fiscale regelingen afschaffen of fiscale regelingen die niet meer van deze tijd of zeer schadelijk zijn. Als eerste stap het rapport 'Kansen voor lagere tarieven en beter beleid' aannemen. Afbouwen landbouw- en de oldtimervrijstellingen. - Voor industrie belasting invoeren voor luchtvervuiling (NOx, fijnstof, zwaveldioxide). Hoogte van de belasting komt overeen met de omvang van de milieuschade.	- Bedrijven ruimte geven door lasten te verminderen en investeringen onmiddellijk aftrekbaar te maken. - Eenvoudige vennootschapsbelasting voor alle ondernemingen door huidige tweeschijvenstelsel (19% en 25,8%) te vervangen door één tarief van 20% voor alle ondernemingen. - Einde maken aan grote hoeveelheid uitzonderingen en regelingen die huidige systeem zo complex maken. - Een kasstroombelasting invoeren waarin we overstappen van een belasting op boekhoudkundige winst naar een belasting op netto kasstromen. - Investeringen in kapitaalgoederen volledig aftrekbaar maken in jaar van investering, i.p.v. gespreid afschrijven over meerdere jaren.	

Bedrijven - Innovatie, startups, scaleups

							
SDE++ en andere klimaatsubsidies schrappen.	- Samen met innovatieve bedrijven en ondernemers koers zetten naar een sterke en groene economie van de toekomst, met hoge productiviteit en eerlijke lonen, en met respect voor de draagkracht van onze planeet. - Toewerken naar de Lissabon-doelstelling om drie procent van nationaal inkomen aan onderzoek en innovatie te besteden. - Nederland aantrekkelijk maken voor startups en scale-ups de mogelijkheid bieden om uit te breiden. Met een open houding kijken naar nieuwe manieren van het betalen van werknemers voor deze bedrijven. - Financiering van startups eenvoudiger maken.	- De Wet Bevordering Speur- en Ontwikkelingswerk uitbreiden. Ondernemers die willen investeren in innovatie, kunnen dat doen tegen gunstige belastingvoorwaarden. Innovatiebox behouden. - De VVD heeft afgelopen periode geregeld dat het voor start- en scale-ups aantrekkelijker wordt werknemers mee te laten delen in de winst door het belastingtarief te verlagen en het moment van het betalen van de benodigde belasting naar achteren te schuiven. - Uitgaven aan innovatie omhoog. - Investeringsmaatschappij oprichten gericht op het verstrekken van groeikapitaal aan start- en scale-ups in het hele land.	- De Wet bevordering speur- en ontwikkelingswerk (WBSO), de Innovatiebox en aftrek voor milieu-investeringen handhaven. - Terughoudend zijn met subsidies. - Bijzondere aandacht voor de risicovolle beginfase, het doorgroeien naar een volwaardig bedrijf en het voorkomen van weglekken van kennis en bedrijvigheid. Hiervoor moeten voldoende fondsen beschikbaar zijn. - Toegang bevorderen tot non-bancaire financiering zoals crowdfunding, kredietunies en de microfinanciering. Voor het kleinbedrijf wordt op nationaal niveau een duurzaamheidslening geïntroduceerd.	In innovatieve start-ups en scale-ups in software investeren.	- Mede dankzij BBB is het voor werknemers van startende bedrijven fiscaal aantrekkelijker gemaakt om mee te delen in de winst; ze betalen een lager tarief op het moment dat zij deze winst daadwerkelijk genieten. Onderzoeken hoe deze mogelijkheid ook aan werknemers van andere dan startende bedrijven kan worden toegekend. - Oprichting van een nationale investeringsbank onderzoeken. - Stoppen met de SDE++-subsidies vanaf 2026.	- Invest NL, Invest International en onderdelen van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) doorontwikkelen tot een Nationale Investeringsbank: één sterke overheidsinvesteringspartner, een brede nationale financierings- en ontwikkelingsinstelling met slagkracht en kapitaal. (Mkb)bedrijven moeten makkelijker geld kunnen aantrekken. Met urgentie inzetten om een verder geïntegreerde Europese kapitaalmarkt snel en daadwerkelijk tot stand te brengen om de beschikbaarheid van (durf)kapitaal voor bedrijven te verhogen en beursgangen in Europa aantrekkelijker te maken. - Betere regeling voor winstdeling, zodat start- en scale-ups makkelijker werknemers aan zich kunnen binden.	- Jongeren die een boerenbedrijf overnemen worden fiscaal ondersteund. - Met een Nationale Investeringsbank voor het mkb kunnen kleine en startende bedrijven, evenals bedrijven die hun succesvolle diensten willen opschalen gemakkelijker lenen.
							
- Investeringen in wetenschap en onderzoek zijn nodig als we ons als land willen blijven ontwikkelen, in lijn met de Lissabondoelstelling van 3%. - Er komt een nationale investeringsbank, als voortzetting van InvestNL. Toegang verbeteren van het mkb, start-ups en scale-ups tot groeikapitaal, ook via nonbancaire financiers als Qredits. - Ondernemerschap stimuleren vanuit het hoger en wetenschappelijk onderwijs, bijvoorbeeld door het mogelijk maken van afspraken over het intellectueel eigendom van tijdens een studie ontwikkelde innovaties.		- De belastingen zijn veel te hoog geworden en belemmeren innovatie en economische groei. - Subsidies voor precisielandbouw.	- Het blijft fiscaal aantrekkelijk te investeren in onze economie. De durfkapitaalregeling keert terug, zodat het verstrekken van financiering aan startups en snelgroeierende bedrijven met veel potentie en een hoog risico wordt gestimuleerd. - Het wordt aantrekkelijker slapend spaargeld te steken in een bedrijf van familie of vrienden door introductie van de winwin-lening	- Er komen goedkope leningen en (fiscaal) werkbare regelingen voor het opwekken en op van energie op wijkniveau. - Inzetten op veilige nutsbanken, strengere regelgeving en fiscale prikkels voor groene investeringen. - Geduldig kapitaal, bedoeld voor langetermijninvesteringen in minder rendabele sectoren, fiscaal aantrekkelijker maken. Financieringen en investeringen voor circulaire processen en bedrijven wordt makkelijker. - Meer richten op het ondersteunen van het toekomstbestendige midden- en kleinbedrijf, groene innovaties en lokale initiatieven.	- Fiscale stimulansen creëren of versterken die innovatie bevorderen, zoals de WBSO en medewerkersparticipatie. - Nationale Investeringsbank breidt het aantal Angel-regelingen uit. Fiscale stimuleringsregelingen voor start-ups uitwerken. - Medewerkersparticipatie in vorm van aandelenopties mogelijk maken. - Alternatieve lastenverlichting, zoals gerichte loonkostensubsidies of fiscale voordelen voor startups onderzoeken.	- Drastische afbouw van subsidies die markten verstoren en innovatie belemmeren. - Ondernemen weer lonend maken door de lasten op ondernemers en familiebedrijven te verlagen en een fiscaal aantrekkelijk klimaat te creëren. Het bedrijfsleven mag niet langer als financieringsbron voor nieuwe overheidsambities dienen. - Innovatie stimuleren door bedrijfskosten voor R&D direct aftrekbaar te maken, wat een impuls geeft aan innovatie en investeringen in onderzoek en ontwikkeling.	

Bedrijven – Vestigingsklimaat

							
Stoppen met de oneerlijke expatregeling.	Belastingkorting voor kennismigranten, de expatregeling, afbouwen.	- Wettelijk vastleggen dat de Nederlandse overheid de plicht heeft het ondernemersklimaat te verbeteren. Daarbij hoort een stabiel fiscaal klimaat, minder bureaucratie en stimulering van groeitechologieën. Als Nederland buiten de top tien van meest concurrerende economieën wereldwijd dreigt te raken, dan wordt de overheid verplicht maatregelen te nemen. - Meetbare doelstelling voor minder en betere regels. - Beperken koppen op EU-wetgeving, en interpretatie regels niet strenger dan in andere EU-lidstaten.	- Gouden belastingregels voor kennismigranten (expatregeling) versoberen en de toelatingseisen aanscherpen. De forse belastingkorting op een groot deel van hun inkomen moet eerlijker. Bedrijven moeten zelf hun buitenlandse medewerkers passend belonen, zij verdienen er immers aan. - In het vestigingsbeleid richten op de bedrijven die een bijdrage leveren aan de reële economie en de brede welvaart van Nederland - en niet op brievenbusfirma's.	Het vestigingsklimaat versterken, zoals met een eerlijk en eenvoudig belastingstelsel, en met minder en stabiele regels. Ondernemers krijgen toegang tot een gelijk speelveld, goede aansluiting met het onderwijs en de arbeidsmarkt, en financiering om te kunnen groeien.	- Handhaving van huidige fiscale regeling voor kenniswerkers. - Investeren in ons vestigingsklimaat. De regeldruk verlagen en hier zo veel als mogelijk rekening mee houden bij belastingmaatregelen. - Oprichting van een Nationale Investeringsbank onderzoeken die: Vermogen van de overheid koppelt aan landelijke en regionale projecten; Investeert in mkb, innovatie en infrastructuur; Marktpartijen co-financiert via garantstellingen en leningen; De rol overneemt van de huidige gefragmenteerde en niet goed werkende fondsen zoals het Groeifonds en InvestNL. - Tegen de ingevoerde Europese plastic-taks en tegen het voorstel voor een Europese belasting op financiële transacties.	- Voor een aantrekkelijk vestigingsklimaat is betrouwbaar en stabiel overheidsbeleid cruciaal, met een concurrerend investeringsklimaat. Met prioriteit inzetten op deregulering: minder regels, betere regelgeving en efficiëntere rapportages. - Actief economisch en fiscaal beleid voeren om bedrijven en investeringen aan te trekken en te behouden. Expat-regeling, de innovatie box en de (uitgebreide) WBSO behouden, de renteaftrekbeperking niet verder aanscherpen en niet aan de inkoop van eigen aandelen komen. Rust, reinheid en regelmaat is het uitgangspunt. - In principe geen kop op EU-regels en waar mogelijk de in het verleden ingevoerde NL-kop terugdraaien.	- Versterken en ondersteunen van verschillende juridische inrichtingen van bedrijven, de zogenoemde governance-vormen zoals coöperaties, die niet puur winstgedreven zijn, maar ook het belang van werknemers, consumenten en de gemeenschap dienen. - Belastingvoordelen voor expats afschaffen. - Geen privileges voor buitenlandse bedrijven in handelsverdragen. - Geen geheime voordeeltjes voor multinationals. De allergrootste multinationals gaan, net zoals alle andere burgers en bedrijven, bijdragen aan onze samenleving. - Geheime afspraken en belastingkortingen afschaffen. De bestuurders van bedrijven die belasting ontduiken worden strafrechtelijk vervolgd.

							
- In Europees verband inzetten om belastingvoordelen voor expats gezamenlijk af te schaffen - Regels en belastingtarieven voor langere periodes vaststellen. Dat leidt tot meer zekerheid en draagt bij aan gezond vestigingsklimaat. - Overheid reduceert regeldruk en wordt stabiele en betrouwbare partner voor bedrijven. - Stevig in bureaucratie snijden, zodat bedrijven, maatschappelijke organisaties en vrijwilligers zich kunnen richten op hun doelen. - Inzetten op eerlijk Europees speelveld. Europese ondergrenzen en een vergelijkbaar én mondiaal aantrekkelijk Europees (fiscaal) speelveld met duidelijke en handhaafbare kaders voor nationale staatssteun.	Grote bedrijven die flinke winsten maken, gaan een eerlijker deel bijdragen. Belasting verhogen op banken en ondoelmatige belastingvoordelen afschaffen, zoals de expatregeling.	- Gefaseerde afbouw van de 30%-regeling voor expats, zodat zij net zoveel belasting betalen als Nederlanders. - MKB-ers en ZZP-ers moeten weer de ruimte krijgen om te ondernemen, te groeien en te investeren in plaats van steeds meer tijd en geld kwijt te zijn aan bureaucratie. - De mogelijkheden onderzoeken voor een Bijzondere Economische Zone met lage belastingen en afgeschaalde regelgeving in de Cariben, zodat de eilanden aantrekkelijk worden voor investeerders, ondernemers en pensionado's.	- Warm vestigingsklimaat voor ondernemers. Basisvereiste hiervoor is voorspelbaar overheidsbeleid zodat ondernemers weten waar zij van op aan kunnen, zeker ook ten aanzien van belastingen - Overheid en bedrijfsleven maken afspraken in langjarig, nationaal ondernemersakkoord over onder meer belastingklimaat, regeldruk, verduurzaming en financiering. - Boetes voor uitbuiting van arbeidskrachten worden verhoogd en verkeerde fiscale prikkels die arbeidsmigratie stimuleren, verdwijnen. - De fiscale afrekening voor stoppende landbouwbedrijven gaat omlaag door deze aanslag op korte termijn aanzienlijk te beperken en deze korting daarna langzaam weer te verminderen.	- De expatregeling en andere fiscale voordelen waarmee bedrijven buitenlandse werknemers aantrekken, afschaffen. - Cadeautjes aan grootkapitaal van vorige kabinet terugdraaien. Inkoop van eigen aandelen door bedrijven belasten. Versoepeling renteaftrekbeperking in vennootschapsbelasting terugdraaien. - Progressieve winstbelasting invoeren waarbij tarieven afhankelijk zijn van CO2-uitstoot. - Bankenbelasting en een belasting op transacties om flitshandel op aandelenbeurzen tegen te gaan. - Wapenindustrie maximaal belasten. Windfall tax of solidariteitsbijdrage waarbij winsten van wapenindustrie ten goede komen aan samenleving.	- Een stabiel en voorspelbaar vestigingsklimaat. In plaats van 27 verschillende nationale systemen zullen bedrijven uit alle lidstaten onder het 28ste regime te maken hebben met dezelfde regelgeving omtrent belastingen, insolventie, arbeidsmarkt, etc. - Nederland schrapt belastingvoordelen voor bedrijven in verdragen met lage- en middeninkomenslanden. Nieuwe belastingverdragen worden voortaan op EU-niveau gesloten om oneerlijke belastingconcurrentie tussen EU-landen te voorkomen. - Inzetten op het gelijktrekken van de expatregeling tussen EU-lidstaten.	- Een herwaardering door de overheid van ondernemers en werknemers, met consistent en betrouwbaar beleid. - Nationale koppen op EU-regels afschaffen: Geen nieuwe wetgeving introduceren die verder gaat dan EU-regelgeving. - Mkb maximaal faciliteren door het eenvoudiger te maken om te investeren in het mkb, en regeldruk en rapportageverplichtingen te verminderen. - Regeldruk terugdringen door met stofkam door huidige wet- en regelgeving te gaan en overbodige regelgeving te schrappen. Voor elke nieuwe regel moet een oude regel verdwijnen.	

Bedrijven – Belastingontwijking

	 - Belastingontwijking harder aanpakken en agressieve constructies illegaal maken. - Nederland moet stoppen een belastingparadijs te zijn waar multinationals hun winsten uit andere landen kunnen wegsluizen.	 Belastingontduiking en ondernemers die de regels aan hun laars lappen blijven aanpakken.	 - Harde aanpak van internationale miljardenfraudes. Extreem rijke particulieren die geen of weinig belasting betalen in landen als Monaco of Zwitserland moeten een eerlijke bijdrage leveren door middel van een exit- en trailing taks, waarbij afgerekend wordt op moment van weggaan én de 10 jaar daarna. - Mogelijkheden beperken om (box 3) heffing te ontwijken, zowel in binnen- als in buitenland.	 Een aantal sectoren zetten veel arbeidsmigranten in, maar hebben grote negatieve gevolgen voor het klimaat, veroorzaken veel stikstofuitstoot of nemen veel fysieke ruimte in. Fiscale subsidies voor zulke sectoren beperken en de echte kosten doorberekenen ('eerlijke prijzen'),		 Jaarlijks de onterecht niet-geïnde belasting, de zogenaamde tax gap, in Nederland in kaart brengen. Zo kan dit effectief bestreden worden.	 - Internationaal samenwerken om belastingontwijking tegen te gaan, een minimumbelasting voor multinationals en een minimumbelasting voor miljardairs invoeren. - Meer controle op de financiële wereld en hoogste vermogens waar aangetoond is dat de meeste fraude en belastingontduiking plaatsvindt. - Belastingontwijking aanpakken. Gewone mensen betalen netjes belasting, maar miljonairs en miljardairs gebruiken fiscale trucs en constructies om belasting te ontwijken.
 Geef geloof een stem	 Belastingontwijking steviger aanpakken zodat iedereen eerlijk bijdraagt.		 - Grote ondernemingen blijven een eerlijke bijdrage aan de totale belastingopbrengst leveren. Bijvoorbeeld bij multinationals blijkt nog te vaak dat ze nauwelijks belasting in Nederland afdragen. De mazen in ons fiscale stelsel worden gedicht. - De onbeperkte mogelijkheden voor het aantrekken van vreemd geld worden tegengegaan, zodat niet-levensvatbare bedrijven zich hier niet mee volladen.	 Partij voor de Dieren - Nederland sluit zijn deuren als belastingparadijs. Belastingontwijking door multinationals wordt aangepakt, alle belastingdeals worden openbaar en Nederland legt sancties op aan landen die als belastingparadijs fungeren. Internationaal hardmaken voor transparantie over hoeveel belasting bedrijven in andere landen betalen. - Sstrengere Europese afspraken over het tegengaan van belastingontduiking en belastingontwijking door bedrijven. - Belastingwetgeving en belastingverdragen worden zo herzien dat landen in het Globale Zuiden niet meer miljarden aan inkomsten mislopen via belastingontwijking door multinationals.	 Volt - Voor bedrijven die verhuizen naar een land met lagere belastingdruk komt er een Exit Tax. - Pleiten voor een belasting op digitale advertentie-inkomsten van grote techbedrijven (zoals Google, Meta, Amazon), - Binnen heel EU inwonerschapsfictie invoeren. Wanneer iemand bijvoorbeeld vanuit Nederland naar een land met lagere belastingen verhuist, waarmee geen belastingverdrag bestaat, moet diegene het verschil voor een bepaalde tijdsperiode blijven afdragen aan Nederland. Zo belastingontwijking tegengaan. - een Europese belastingautoriteit om belastingontwijking effectief tegen te gaan.	 JA²¹	

Arbeidsmarkt - Werkgevers, zelfstandigen, werknemers

	 Naast de maximale- komt er ook een minimale reiskostenvergoeding waar werknemers recht op hebben. Reiskosten met het ov worden volledig betaald door de werkgever.	 - Voor álle bedrijven aantrekkelijk maken om aan het personeel aan te bieden mee te delen in de waardestijging en winst van het bedrijf, niet alleen voor start- en scale-ups. - Ruimere werkkostenregeling. - Invoeren nieuwe zelfstandigenwet. - Reiskostenvergoeding stijgt mee met de inflatie: Verhogen belastingvrije reiskostenvergoeding. Op termijn reiskostenvergoeding voor woon-werkverkeer jaarlijks aanpassen aan de stijgende kosten. In alle cao's afspraken maken over de reiskostenvergoeding.	 - Lasten voor werkgevers verlagen om stijging loonkosten te compenseren. - Duidelijke regels wanneer hulp van werkgevers (bij problematische schulden) niet als belastbaar loon beschouwd wordt. - Herwaardenen beroepsonderwijs. Verplichte belastingvrije stagevergoeding van € 450 per maand. - Extra's die werknemers bij zakelijke vluchten ontvangen op basis van frequent flyerprogramma's als belastbare inkomsten beschouwen. - Fiscale en sociale behandeling van werknemers, uitzendkrachten en zelfstandigen zo veel mogelijk gelijk trekken. - Naar Engels voorbeeld een werkgeversheffing invoeren voor sectoren met veel arbeidsmigranten.	 De fiscale verschillen tussen werknemers en ondernemers verkleinen en verschillende vormen van arbeid gelijkjer behandelen.	 De AOW-uitkeringen worden niet zwaarder belast dan nu het geval is. De koppeling aan het wettelijk minimumloon handhaven.	 - Ondernemersfaciliteiten moeten worden gebruikt door de doelgroep. Dat vraagt betere afbakening. - De AOW is en blijft het basispensioen voor alle ouderen. - De handhaving door de Belastingdienst op schijnzelfstandigheid doorzetten en introduceren van een rechtsvermoeden van werknemerschap onder een bepaald tarief. - Stimuleren dat mensen in dienst blijven in (semi-)publieke sectoren zoals zorg en onderwijs, in plaats van over te stappen naar het ZZP-schap.	 Vast werk is de norm. Schijnzelfstandigen komen in loondienst.
 Geef geloof een stem	 - Wettelijke verankering van zelfstandigheid. - Blijven inzetten op de aanpak van schijnzelfstandigheid	 - De zelfstandigenaftrek voor ZZP-ers verhogen naar €15.000, zodat hard werken loont. - Geen verplichte verzekeringen voor ZZP. - De onbelaste kilometervergoeding verhogen naar 30 cent per kilometer, zodat autorijden weer aantrekkelijker wordt. - De Anti-ZZP wet schrappen, zodat ZZP-ers zelf kunnen beslissen voor wie ze werken en aan wie ze factureren.	 Zelfstandigen krijgen eindelijk de wettelijke erkenning die zij verdienen door een heldere definitie met bijbehorende criteria vast te leggen.	 Partij voor de Dieren	 - Elke zzp'er kan gebruikmaken van de sociale voorzieningen en betaalt hiervoor, net als werknemers in loondienst, belastingen. Door dit verplicht te stellen kunnen schijnconstructies vermeden worden. - Er komt één sociaal stelsel voor werkenden: zelfstandigen krijgen net als werknemers rechten binnen de WW, WAO en WIA. Dat betekent dat zij dezelfde bescherming krijgen als werknemers die in loondienst zijn, en dat zij hiervoor premies betalen.	 JA²¹ - Doorwerken na AOW-leeftijd zonder fiscale of financiële belemmeringen mogelijk maken. - Regelgeving voor ZZP'ers vereenvoudigen. JA21 wil de Wet DBA verbeteren en hiervoor kijken naar het Belgisch model om ZZP'ers meer ruimte en duidelijkheid te geven.	

Particulieren - Algemeen

							
- Mantelzorgbonus: wie acht uur per week of meer onbetaalde mantelzorg verleent, krijgt een belastingkorting. - Financiële steun aan ouderen met een laag inkomen voor dierenartskosten. - Koningshuis belastingplichtig. - Lasten van de burgers verlagen.	- Einde maken aan speciale belastingkortingen voor rijkste Nederlanders en aandeelhouders van multinationals. - Met een eerlijk belastingstelsel ervoor zorgen dat mensen met lage inkomens of ouderen met een klein pensioen hier het meest van profiteren. Topinkomens en mensen met veel vermogen dragen eerlijk bij aan de samenleving. - Progressieve belasting. Hoe rijker je bent, hoe lager je belastingdruk. Dit omdraaien. Invoering van miljonairsbelasting voor de allerrijksten. - Hersteloperatie UWV. Regeling waarmee mensen belastingvrij gecompenseerd kunnen worden, zonder impact op toeslagen en andere regelingen.	- In Koopkrachtwet vastleggen dat werkenden er ieder jaar in koopkracht méér op vooruit moeten gaan dan niet-werkenden. Afschaffen doorgeslagen, aftrekposten en heffingskortingen door toe te gaan naar een simpeler belastingstelsel. Hierbij de koopkracht van middeninkomens verhogen, werken laten lonen via lastenverlichting en stoppen met het onnodig rondpompen van geld. - Een werkbonus voor tweeverdieners.	- Wie werkt, moet een eerlijk loon verdienen en niet afhankelijk zijn van toeslagen. - Verlaging van de belasting op arbeid. Vereenvoudiging van het systeem van toeslagen en fiscale kortingen. - Het is niet meer van deze tijd dat de koning is vrijgesteld van het betalen van inkomstenbelasting. - Burgers volledig digitaal toegang geven tot hun (fiscale) gegevens, zodat zij weten wat de overheid allemaal over hen bewaart. - Modellen worden te pas en te onpas gebruikt om effect van fiscale regelingen op gedrag van burgers te voorspellen. Een verplichte wetenschappelijke standaard voor het gebruik van modellen en algoritmen door de overheid.	- Voor hogere lonen en lagere belastingen zorgen. - Het tarief in de eerste en tweede schijf van de inkomstenbelasting verlagen en het minimumloon verhogen. - Belastingkorting voor mensen die minstens vier dagen per week werken, wat een netto belastingvoordeel van minimaal €600 euro per jaar betekent.	- Op korte termijn moet er een eenvoudiger belasting- en toeslagenstelsel met vaste bedragen als toelage in plaats van ingewikkelde regelingen komen. Met ook een hogere belastingvrije voet in plaats van heffingskortingen, zodat werken altijd loont. Streven naar een progressief, begrijpelijk en fraudebestendig stelsel met een breed draagvlak onder de bevolking. Werken moet weer gaan lonen en meer werken moet meer gaan lonen. - Stelsel zonder inkomensafhankelijke toeslagen. In plaats daarvan werken met vaste, begrijpelijke bedragen en een hoge belastingvrije voet in plaats van heffingskortingen, zodat mensen zelf grip hebben op hun inkomen.	- De hypotheekrenteaftrek stap voor stap afbouwen. Opbrengsten gebruiken om inkomstenbelasting te verlagen. - De arbeidskorting beter inzetten en hervormen naar een arbeidskorting die voor elk gewerkt uur wordt toegepast zodat werken meer loont. - Bepaalde begrippen harmoniseren die verschillen per regeling: bijvoorbeeld één inkomensbegrip in verschillende regelingen of dezelfde vermogensgrenzen: in de fiscaliteit, toelagen, sociale zekerheid, WLZ, WMO, etc. - Ons belastingstelsel zit vol met allerlei fiscale uitzonderingsregelingen die het stelsel complexer en minder robuust maken. Deze moeten stapsgewijs worden aangepakt, met als uitgangspunt afschaffing of versobering.	- Werken moet lonen, belasting moet omlaag. - Invoeren van een miljonairsbelasting van 5% voor vermogens boven 5 miljoen euro. - Invoeren van een vermogensplafond vanaf 50 miljoen euro. - Invoeren van een vertrekbelasting. - Koninklijk huis moet belasting betalen over inkomen, erfenis en vermogen.
							
- Minder belasting op werk. Geen belasting over eerste € 30.000 aan inkomen. Belastingtarief verlagen naar 33,3% op het inkomen tot € 45.000 van het inkomen, 41,6% op het inkomen tussen € 45.000 en € 90.000, en 49,9% daarboven. - Arbeidskorting wordt samen met ondernemersregelingen in de inkomstenbelasting omgevormd naar één werkendenkorting, met maximum van € 5.000 per jaar. - Toeslagenstelsel vervangen. Huurtoeslag wordt huursubsidie. Andere toeslagen vervangen door verzilverbare belastingkorting. Belastingkorting houdt rekening met samenstelling huishouden en is inkomensonafhankelijk. - In plaats van de huidige kinderbijslag en kindgebonden budget, komt er voor elk kind €4.500 per jaar beschikbaar.	- Bestaanszekerheid versterken door invoeren van belastingverlagingen voor mensen met lage- en middeninkomens en investeren in toereikende tegemoetkomingen. - Koninklijke familie gaat belasting betalen.	- Een belastingvrije voet invoeren van €30.000,- voor alle werkenden en gepensioneerden, en de eerste €1.000 verdiend in een tweede baan (bij minimaal 32 uur hoofdbaan) belastingvrij maken. - De VPB-grens naar €1 miljoen verhogen. De zelfstandigenaftrek naar €15.000,- verhogen. - Het belasting- en toeslagenstelsel vereenvoudigen door invoering van een vlaktax van 20%. - Een heffing tot 40% invoeren op geld dat migranten naar hun herkomstlanden overmaken (€18 miljard in 2024), zodat Nederlands geld niet naar het buitenland vloeit. - Niet instemmen met het instellen van een basisinkomen.	- De lasten op arbeid worden verlaagd. Tegelijk kunnen de belastingen op consumptie worden verhoogd, zodat het gebruik van grondstoffen wordt afgeremd. - Voorstander van het splitsingsstelsel. Het totale gezinsinkomen wordt gedeeld door twee en daarna worden de fiscale partners ieder apart belast. De heffingskortingen worden binnen het splitsingsstelsel aangepast ten gunste van eenoudergezinnen. - Overdraagbaarheid van de heffingskorting verruimen. - landelijk programma om vrijwilligerswerk te stimuleren. De regeldruk wordt verminderd en het uitkeren van een hogere vergoeding wordt fiscaal aantrekkelijker.	- Het lage tarief gaat omlaag, het hoge tarief omhoog. Voor mensen die meer verdienen dan de balkenendenorm komt een nieuwe schijf met een hoger tarief. - Een klimaatbelasting invoeren voor de grootste vermogens op basis van de inzichten uit de Groene Belastinggids. - Pilots met verschillende vormen van een basisinkomen, zoals vast bedrag per maand of negatieve inkomstenbelasting, uitbreiden. - De koning en zijn familie gaan net als iedereen belasting betalen. - Duurzame energierenovaties blijven onder het lage btw-tarief. Ook blijft de rente op verduurzamingsleningen 0% voor verzamelinkomens van 60.000 euro of minder.	- Het aantal tariefschijven in box 1 van de inkomstenbelasting uitbreiden, en deze op zo'n manier aanpassen dat niemand meer onder het sociaal minimum hoeft te leven. Over het algemeen zullen de tarieven lager worden, om de belastingdruk op arbeid te verminderen. Mensen houden zo meer geld over. Samen met het afschaffen van het toeslagensysteem zal dit ervoor zorgen dat het loont om meer te werken. - Koningshuizen mogen niet langer een uitzonderingspositie hebben wanneer het aankomt op het betalen van belastingen en het ontvangen van uitkeringen.	- Werken weer laten lonen met een sterk vereenvoudigd stelsel van toelagen, dat niet primair inkomensafhankelijk is en waarmee de marginale druk fors omlaag gaat. - Het circus aan toeslagen en heffingskortingen afschaffen, en vervangen het door een simpel en transparant systeem van toelagen. - Werken en ondernemen laten lonen door de lasten op arbeid structureel te verlagen. Kiezen voor lagere belastingen in plaats van hogere toeslagen.	

Particulieren – Vermogen, schenken, erven

							
	▪ Zorgen dat wie werkt weer vooruitkomt, met hogere lonen voor werknemers en een eerlijke belasting op vermogen. ▪ De belasting op werk naar beneden en verhogen van de belastingen op inkomen uit vermogen. ▪ De erf- en schenkbelasting eerlijker maken. Gewone erfenissen niet belasten. De belasting op de grote erfenissen gaat omhoog. De vrijstelling voor partners blijft in stand. Daarnaast afschaffen van constructies die het mogelijk maken om erfbelasting te ontwijken.	▪ Geen belastingverhogingen op spaargeld: Omdat er al belasting betaald is over geld waarvoor gewerkt is, geen verhogingen van de belastingen op sparen (box 3), ondernemen (box 2) en geen hogere erf- en schenkbelasting. Zo snel mogelijk de wet invoeren waarmee alleen nog over werkelijk rendement belasting wordt betaald. Op termijn verdere stappen zetten naar alleen nog belasting heffen op gerealiseerde winsten. ▪ Een beter fiscaal klimaat omdat verhuren de moeite waard moet zijn. Box 3 moet eerlijk hervormd worden.	▪ Private-equity managers eerlijk laten bijdragen over de gelden die zij verdienen. Instellen van een fiscale regeling zodat hun belangen net zo belast worden als de belangen van andere burgers in box 3. ▪ In box 3 daadwerkelijke inkomsten en winsten (in plaats van fictief rendement) uit vermogen eerlijk belasten. Hierbij rekening houden met de problematiek rondom de nog niet verzilverde papieren winsten van zogeheten ‘incourante vermogensbestanddelen’, zoals grond en panden. Mogelijkheden beperken om deze heffing te ontwijken, zowel in binnen- als in buitenland.	▪ Financiële zekerheid mag geen erfelijke luxe zijn, maar is een algemeen recht. Daarom de erf- en schenkbelasting moderner en progressiever maken. Grote vermogens meer belasten, onder meer met een miljonairsbelasting.	▪ Belastingen voor (kleine) verhuurders moeten eerlijk en voorspelbaar zijn. ▪ Belastingheffing over vermogensinkomsten in box 3 vindt plaats over daadwerkelijk genoten inkomsten inclusief vermogenswinsten. Dus geen vermogensaanwasbelasting over niet gerealiseerd inkomen, maar vermogenswinstbelasting over daadwerkelijk genoten inkomen. ▪ De belastingen op sparen in box 3 en op ondernemen in box 2 niet verhogen. ▪ De erf- en schenkbelasting zeker niet verhogen.	▪ Particuliere verhuur aantrekkelijk houden door zo snel mogelijk een heffing in te voeren op werkelijk rendement in box 3. ▪ Totdat vermogenswinstbelasting is ingevoerd, een tijdelijke (financiële) maatregel om verhuur door kleine particuliere verhuurders mogelijk te houden. ▪ Om particulier kapitaal te mobiliseren voor investeringen de ‘win-win-lening’ invoeren, een belastingkorting in box 3 voor particulieren die een lening aan het Nederlandse mkb verstrekken.	▪ Verhogen belasting op kapitaal naar niveau van de inkomstenbelasting. ▪ Invoeren miljonairsbelasting van 5% voor vermogens boven 5 miljoen euro. ▪ Invoeren van een vermogensplafond vanaf 50 miljoen euro. ▪ Invoeren van een vertrekbelasting. ▪ Erfenis tot 100.000 euro belastingvrij. Voor erfenissen tussen de 100.000 en 500.000 het tarief gelijkstellen met de inkomstenbelasting, zodat de loonbelasting kan worden verlaagd. Boven de 500.000 zwaarder belasten zodat enorme ongelijkheid niet meer van generatie op generatie wordt overgedragen.
							
▪ Particuliere verhuurders tegemoet komen door de belastingdruk op verhuurd vastgoed in box 3 te verlagen. ▪ Een belastingstelsel dat inkomen uit arbeid en de daadwerkelijke inkomsten uit vermogen zoveel als mogelijk op dezelfde manier belast. ▪ In het licht van de grote investeringen die nodig zijn in defensie, de grootste vermogens een extra bijdrage vragen met een vermogensbelasting van 1% op vermogens boven de 1 miljoen euro. Vermogenscomponenten waarbij een dergelijke heffing niet geëigend is, zoals financieel laagrenderende activa met een hoog maatschappelijk rendement, worden in de vormgeving ontzien. De huidige belasting in box 3 verlagen, met name voor vastgoed.	▪ Binnen de inkomstenbelasting zorgen voor een rechtvaardigere verdeling door van superrijken een eerlijke bijdrage te vragen. Deze eerlijke bijdrage ook vragen van zeer grote vermogens.	▪ Inkomen uit Box-3 wordt volledig belastingvrij. ▪ Erfbelasting afschaffen. ▪ Schenkingen aan partners, kinderen en kleinkinderen vrijstellen van belasting.	▪ De belasting op vermogen (box 3) wordt gebaseerd op het daadwerkelijk behaalde rendement. Door de lage rente is de huidige belastingdruk namelijk veel te hoog in relatie tot de opbrengst van bijvoorbeeld spaargeld en onroerend goed. Rendement belasten als dat liquide is en zo veel mogelijk rekening houden met de inflatie. ▪ Inkomens van mensen zijn niet gelijk, vermogens zijn dat ook niet. Een eerlijk debat daarover. Geen jacht op ‘grote vermogens’, maar een rechtvaardige belasting. De erfbelasting niet verhogen. ▪ De giftenaftrek bleef mede dankzij de SGP behouden. De SGP wil donaties fiscaal nog aantrekkelijker maken.	▪ Grote erfenissen worden belast als inkomen, daarom erfbelasting verhogen. Voor erfenissen tot 30.000 euro blijft een vrijstelling gelden. De erfbelasting gelijktrekken voor alle erfgenamen ongeacht de familieband: zo passen de regels beter bij moderne samengestelde gezinnen en andere samenlevvormen. ▪ Een vermogensregister aanleggen voor grote vermogens. Net zoals onroerend goed wordt geregistreerd in het kadaster, andere soorten van vermogen bijhouden vanaf een grenswaarde in een nationaal register. Zo wordt het belasten van vermogen makkelijker. ▪ Toewerken naar een grens aan extreem vermogensbezit. Zo de kloof tussen arm en rijk verkleinen en kansen herverdelen.	▪ Er wordt een progressieve vermogensbelasting geïntroduceerd voor vermogens boven één miljoen euro. ▪ De erf- en schenkbelasting heet voortaan de ‘ontvangstbelasting’ en wordt aangepast. Deze wordt relatie-onafhankelijk gemaakt. De partnervrijstelling blijft wel bestaan in de huidige vorm. ▪ Periodiek de rekenforfataits in de ontvangstbelasting actualiseren. ▪ Vermogen afkomstig uit pensioenen en woningen rechtvaardiger belasten.	▪ Voortbestaan van familiebedrijven waarborgen door bedrijfsopvolgingsregeling en de erf- en schenkbelasting af te schaffen. ▪ Vermogensopbouw stimuleren door sparen en investeren aantrekkelijker te maken, zodat mensen keuzevrijheid houden over hoe zij omgaan met hun geld. ▪ Box 2 volledig afschaffen. Aanmerkelijk belang (bijv. aandelen in eigen BV) voortaan belasten in box 3. De gebruikelijkloonregeling vervalt daarmee ook. ▪ Het huidige systeem van fictief rendement (box 3) vervangen door een belasting op werkelijk gerealiseerd rendement. Ingelegd vermogen niet belasten, maar alleen belasting bij consumptie van vermogensrendement.	

Particulieren - Bedrijfsopvolging

							
		Niet toestaan dat de Bedrijfsopvolgingsregeling (BOR), verder wordt versoerd.	De fiscale Bedrijfsopvolgingsregeling (BOR) toespitsen op datgene waarvoor zij bedoeld is: het waarborgen van de continuïteit van familiebedrijven die van waarde zijn voor Nederland.	Oneerlijke belastingvoordelen verminderen. Daarom fiscale regelingen evalueren die niet doen wat of voor wie ze zijn bedoeld goed. Regelingen aanpassen of eventueel afschaffen. De landbouwvrijstelling en de bedrijfsopvolgingsregeling zijn hier voorbeelden van. Met fiscale voordelen innovatief en duurzaam ondernemen stimuleren.	Voor bedrijven een stabiel fiscaal beleid en de bedrijfsopvolgingsfaciliteit, deelnemingsvrijstelling, innovatiebox en andere maatregelen die innovatie stimuleren zoals de expatregeling handhaven.	Familiebedrijven zijn vaak diepgeworteld in de samenleving. Daarom het voortbestaan van deze familiebedrijven ondersteunen met de bedrijfsopvolgingsregeling (BOR). Scherp zijn op misbruik.	

							
De rol van familiebedrijven waarden initiatieven steunen die bijdragen aan het floreren van dit deel van de economie. Een goede, doeltreffende en doelmatige bedrijfsopvolgingsregeling (BOR) maakt daar deel van uit. Onevenwichtigheden in de fiscale behandeling van vreemd vermogen ten opzichte van eigen vermogen reduceren waar mogelijk.		Bedrijfsopvolgingsregeling (BOR) standaard uitbreiden naar 100% vrijstelling, zodat bedrijven altijd belastingvrij kunnen worden overgedragen aan de volgende generatie.	De bedrijfsopvolgingsregeling blijft behouden.	De bedrijfsopvolgingsregeling wordt aangepast zodat deze niet langer misbruikt kan worden voor belastingontwijking.	De bedrijfsopvolgingsregeling wordt afgeschaft. In plaats hiervan verruimen we de mogelijkheid om bij de overheid te lenen om financiering mogelijk te maken.	Het voortbestaan van familiebedrijven waarborgen door de bedrijfsopvolgingsregeling en de erf- en schenkbelasting af te schaffen.	

Wonen, vastgoed

							
- De hypotheekrenteaftrek blijft; daar wordt niet aan getornd! - Door wijziging van de bestemming (woningbouw) wordt grond meer waard. Met de invoering van een planbatenheffing een deel daarvan inzetten om méér betaalbare woningen te bouwen en grondspeculatie tegengaan. - Voor woningcorporaties wordt de winstbelasting geschrapt.	- Hypotheekrenteaftrek stapsgewijs afbouwen. - Woningcorporaties Nieuwe Stijl hoeven geen belasting meer te betalen voor het uitvoeren van publieke taak. - Wonen is topprioriteit. Voor de financiering van jaarlijks terugkerende uitgaven kijken naar het afromen van speculatiewinsten, het versoberen van belastingkortingen voor grondbezitters en het afbouwen van prijsopdrijvende subsidies.	- De hypotheekrenteaftrek blijft in stand, - Jaarlijkse stijging van de onroerendezaakbelasting maximeren. - Lagere overdrachtsbelasting bij verkoop van gesplitste woningen. - Voor wie vrijwillig groen investeert fiscaal aantrekkelijk maken om een nieuwe warmtepomp aan te schaffen. Groene investeringen deels aftrekbaar maken bij de belastingaangifte. - Starters kunnen geld specifiek oormerken buiten de heffingsvrije voet (box 3) voor de koop van een eigen huis.	- Hypotheekrenteaftrek blijft behouden. - Overdrachtsbelasting verlagen. - Voor starters de vrijstelling overdrachtsbelasting handhaven. - Heffing op overdrachtsbelasting bij doorverkoop koophuis binnen drie jaar. - Voor corporaties fiscale heffingen op korte termijn verlagen of afschaffen. Werken met herbestedingsreserve binnen de vennootschapsbelasting is ook een optie. - Belastingmaatregelen treffen die de investeringscapaciteit van woningbouwcorporaties en private investeerders vergroten. - Gelijk speelveld voor investeerders (particulier en institutioneel, binnenlands en buitenlands) op het gebied van belastingen. - Gemeentelijke heffing om grondspeculatie tegen te gaan.	- Tijdelijke crisisregel instellen. Iedereen mag één kamer verhuren zonder dat dat negatieve financiële gevolgen heeft voor een uitkering, de belasting, de huur of een hypotheek. - Het belastingvoordeel van woningbezit afbouwen en beleggers meer belasten. Het btw-tarief op nieuwbouw verlagen. Eigenwoningforfait aanscherpen voor de duurste huizen. Mensen die net hypotheek hebben afgesloten ontzien. Opbrengsten helemaal in lagere inkomstenbelasting steken voor iedereen.	- De hypotheekrenteaftrek wordt niet verder beperkt en de (over)waarde van de eigen woning wordt niet belast. - Belastingen voor (kleine) verhuurders moeten eerlijk en voorspelbaar zijn.	- De hypotheekrenteaftrek stap voor stap afbouwen. Opbrengsten gebruiken om inkomstenbelasting te verlagen. - Rekening houden met andere fiscale regelingen rondom huisbezit. De impact op de huizenmarkt goed in kaart brengen en meenemen in voorstellen. - Introduceren van een leegstandsheffing in de wet. Gemeenten stimuleren werk te maken van de leegstandsverordening. - Er moet ruimte komen in het gemeentelijk grondbeleid om sociale grondprijzen te kunnen rekenen. Met de planbatenheffing kunnen winsten vanwege gestegen waarden van grond gericht worden ingezet in gebiedsontwikkeling.	- Hypotheekrenteaftrek voor woningen tot 600.000 euro. Boven dit bedrag versnelde afbouw. De opbrengsten uit afbouw en het belasten van grondspeculatie vloeien terug in het Nationaal Woonfonds. - Woonverenigingen moeten weer kunnen investeren in betaalbare huurwoningen, renovatie en verduurzaming in plaats van miljarden af te dragen aan winstbelasting. De oneerlijke winstbelasting en zogenaamde ATAD-heffing voor woonverenigingen afschaffen. - Leegstaande panden extra belasten. - Beleggers gaan meer overdrachtsbelasting betalen vanaf hun tweede huis.
							
- Voor een belasting op de winst die ontstaat als grond bouwgrond wordt (planbatenheffing). - In het kader van haar algehele herziening van het belastingstelsel de hypotheekrenteaftrek de komende decennia geleidelijk afbouwen. Tegelijkertijd eigenwoningforfait afschaffen over de eerste miljoen euro, zodat over de eerste miljoen euro aan woningwaarde geen belasting meer hoeft te worden betaald.	- Heffingen voor woningcorporaties, zoals de ATAD, worden afgeschaft. - De hypotheekrente blijft bestaan om woningbezitters tegemoet te komen. Systeem doelmatiger maken door de aftrek af te schaffen voor ultrarijken met superdure woningen. - Om leegstand en het niet benutten van grond te kunnen aanpakken kunnen gemeenten een leegstandsheffing of een heffing op braakliggende grond invoeren.	- De eigen woning blijft altijd in box 1 en blijft volledig onbelast. - De hypotheekrenteaftrek behouden en het maximale aftrektarief gaat terug omhoog naar 52%. - Overdrachtsbelasting wordt voor iedereen, inclusief bedrijven, 2%, met een startersvrijstelling voor iedereen die een eerste woning koopt, ongeacht leeftijd of woningwaarde. - OZB-verhogingen stoppen. Erfpachtregelingen afschaffen en resterende erfpacht kwijtschelden.	- Geen voorstander van afschaffing van de hypotheekrenteaftrek, maar staat niet afwijzend tegenover een herziening ervan. - De laatste tijd zijn er diverse wetten aangenomen die de positie van verhuurders verslechteren, met een lager aanbod als gevolg. Het is tijd om het evenwicht weer te herstellen. Dit kan door de rendementen te verhogen door aanpassingen in de belasting op vermogen. - Van groot belang dat eventuele herziening hypotheekrenteaftrek geen nadelige financiële gevolgen heeft. Daarom passende, lastenverlichtende maatregelen. Het uitgangspunt blijft dat eigenwoningbezit wordt bevorderd. - Bouwsparen mogelijk maken of vorm van zilvervlootsparen.	- Hypotheekrenteaftrek versneld afbouwen voor bedragen boven nationale hypotheek garantie. - Overdrachtsbelasting (deels) terugstorten als kopers binnen jaar huis energieneutraal maken. - Winstbelasting voor woningcorporaties schrappen en hen extra financiële steun geven. - Overdrachtsbelasting blijft gedifferentieerd: beleggers betalen meer, bewoners betalen minder. - Herziening belastingstelsel onderzoeken om extreme vermogensongelijkheid door woningbezit tegen te gaan. Het wordt daarmee minder aantrekkelijk om huizen te gebruiken als belegging. - Heffing op leegstand en braakliggende grond bij (woning)bouwprojecten.	- Hypotheekrenteaftrek en het eigenwoningforfait zo snel mogelijk afbouwen en eigen woning stapsgewijs naar box 3 verplaatsen. - De vennootschapsbelasting voor woningcorporaties afschaffen. - Speculeren met bouwgrond tegengaan. Waardevermeerdering van bijvoorbeeld landbouwgrond die voor bouwgrond bestemd wordt fiscaal belasten. - De leegstand van woningen moet worden ontmoedigd. Pleiten voor de Vlaamse aanpak, een methode waarbij leegstand wordt aangepakt met een jaarlijks stijgende gemeentelijke belasting.	- De overdrachtsbelasting voor particuliere woningen geheel afschaffen, hetgeen ook de doorstroming zal bevorderen. - Met een samenhangend pakket komen van maatregelen zoals fiscale stimulansen en creatieve eigendomsmodellen zoals huurkoop, om de acute woningnood voor jonge gezinnen te verlichten.	

Mobiliteit – Auto, trein, fiets

							
- Geen rekeningrijden, geen verbod op de verkoop van brandstofauto's en niet verplicht elektrisch rijden. - Voor 2026 forse accijnsverhoging op brandstof voorkomen door te snijden op de klimaatuitgaven. - Provinciale opcenten moet een doelheffing worden: dit geld moet worden uitgegeven in het belang van de automobilist – aan meer asfalt, wegverbredingen, verkeersveiligheid etc.	- Internationale treinkaartjes aantrekkelijker maken met accijnzen op kerosine en btw op vliegtickets. - Invoering van betalen naar gebruik voor automobilisten versnellen. In regio's waar mensen afhankelijker zijn van auto vanwege beperkt openbaar vervoer geldt lager tarief. Naar tijd differentiëren. Vrachtwagens via een hogere kilometerheffing meer meebetalen aan aanleg en onderhoud van wegen. - Naast de maximale- ook een minimale reiskostenvergoeding waar werknemers recht op hebben. Reiskosten met ov volledig betaald door werkgever. Voor automobilisten wordt elektrisch de norm.	Accijnsverlaging. Brandstofaccijns betaalbaar houden. Daarnaast naar een toekomstbestendige hervorming van de autobelasting kijken, waarbij uitgangspunt is dat werkenden er niet op achteruit mogen gaan.	Auto moet betaalbaar blijven, omdat er op het platteland vaak geen alternatief is.	- Autorijden eerlijker maken door rekeningrijden in te voeren: niet langer het bezit maar het gebruik van de auto wordt belast. Rekening houden met regio's waar weinig ov is, zodat mensen daar niet onevenredig worden belast. - Betaalbare elektrische auto's met subsidies en belastingvoordelen stimuleren.	Tegen overhaaste en dure maatregelen die de automobilist zwaar belasten zonder duidelijk positief effect op de mobiliteit.	- Een tijd- en plaatsgebonden congestieheffing – een heffing tijdens de spits in drukke gebieden om bij te dragen aan een betere doorstroming, schonere lucht en een leefbaarder straatbeeld, te beginnen op de drukste verbindingen rondom grote steden. - De MRB hervormen, zodat deze beter aansluit bij de transitie naar elektrische auto's door deze te heffen op voertuigoppervlak in plaats van gewicht. - De vrachtwagenheffing is deels bedoeld om de sector verder te verduurzamen. De heffing naar alle wegen verbreden (niet alleen snelwegen), om sluiproutes te voorkomen.	Tegen rekeningrijden.

							
- Het gebruik van zero-emissie auto's stimuleren. De motorrijtuigenbelasting aanpassen, via een gewichtscorrectie voor elektrische auto's. Voor de auto een kilometerprijs introduceren, gedifferentieerd naar milieukeurmerken, tijd en plaats: op het platteland laag, op drukke momenten in de brede Randstad hoger. - Binnen Europa worden treinreizen aantrekkelijker gemaakt, door in Europees en internationaal verband ambitieuze afspraken te maken over een CO2-prijs voor de luchtvaart, invoering van een kerosineaccijns en afschaffen van de btw-vrijstelling op vliegtickets.	- Geen rekening rijden. - Accijns op benzine en diesel moeten omlaag.	- Autobezitters betalen nog slechts één keer wegenbelasting, ongeacht het aantal voertuigen. - Beginnende bestuurders en 65-plussers ontvangen korting op de wegenbelasting. - Accijns op brandstoffen verlagen met ten minste 50%. - Accijnzen verlagen, BPM afschaffen en bijtelling verlagen, zodat autorijden weer betaalbaar wordt. - Kwarttarief voor kampeerauto's en paardenvervoer, die relatief weinig op de (Nederlandse) weg zijn, behouden. - Onderscheid tussen brandstofsoorten voor wegenbelasting schrappen. - Geen milieuzones en kilometerheffing. - Geen spitsheffing.	- Gelet op de hoge brandstofprijzen wordt vooralsnog geen vorm van rekeningrijden ingevoerd. - Elektrisch rijden mag in ieder geval niet benadeeld worden ten opzichte van rijden op benzine en diesel. De gewichtscorrectie blijft. - De subsidieregeling voor tweedehands elektrische auto's wordt voortgezet en versterkt. - Forenzen houden het recht op een onbelaste kilometervergoeding bij gebruik van een fiets van de zaak. Bedrijfsfietsregeling moet terugkomen. - Er komt een vrachtwagenheffing. - De btw op het openbaar vervoer wordt afgeschaft.	- Gemeentes stimuleren om het parkeren binnen de stad zwaarder te belasten. - Deelmobiliteit fiscaal aantrekkelijk maken. - Intelligente kilometerheffing invoeren op alle wegen en voor alle voertuigen, gedifferentieerd naar type voertuig en brandstofgebruik. Mensen die veel rijden gaan daarmee meer belasting betalen dan mensen die weinig autokilometers maken. - Fiscale stimulering van fietsen blijft behouden. - Kilometerheffing op diertransport.	- Naar Zweeds voorbeeld, de motorrijtuigenbelasting op auto's, bestelbusjes en vrachtwagens vervangen door 'betalen-naar-gebruik'. Wat je gaat betalen hangt af van het aantal kilometers dat je rijdt, maar ook van het tijdstip (spits/ dal), het traject (regio/stad) en de voor vervuiling relevante eigenschappen van het voertuig (gewicht/uitstoot) - Zolang we nog niet naar gebruik betalen, alvast op wegenbelasting een gewichtscorrectie toepassen voor elektrische auto's, bestelbusjes en vrachtwagens. - Volledige vervuiling van een auto belasten. Uitstoot en grondstoffen verrekenen die nodig zijn om een auto te maken door de BPM te heffen met een CO2-grondslag. - Voor geharmoniseerde tolheffing in de EU pleiten, zodat de prijs voor treintickets transparant is.	- Tegen een kilometerheffing, of spitsheffing. - Verzetten tegen maatregelen die het gebruik van de eigen auto ontmoedigen zoals hoge wegenbelasting, rekeningrijden en te hoge accijnzen. - Tegen belastingen en regelgeving die brandstof kunstmatig duurder maken. - Verlaging van de accijnzen (auto).	

Mobiliteit – Vliegen en scheepvaart

							
Vliegtaks wordt niet verder verhoogd.	- Hoogte van de vliegtuigbelasting wordt aangepast aan de milieu-impact van de vlucht. - Internationale treinkaartjes aantrekkelijker maken met accijnzen op kerosine en btw op vliegtickets. - Duurzame scheepvaart. Ook de scheepvaart moet vergroenen. Met nationaal en internationaal beleid de overgang naar schone brandstoffen stimuleren.	Vliegen betaalbaar houden. Geen nieuwe vliegbelastingen introduceren en huidige belastingen niet verhogen.	- Verdragen heronderhandelen die nu maken dat de vervuilende uitstoot door de luchtvaart en scheepvaart deels is uitgezonderd van belastingen. Erop toezien dat deze sectoren de komende jaren volledig onder ETS vallen. - In internationaal verband pleiten voor btw op vliegtickets, accijns op kerosine en een afstandsafhankelijke vliegbelasting voor intercontinentale vluchten.	Er komt een eerlijke, effectieve en rechtvaardige vliegbelasting met verschillende belastingtarieven.			Invoeren van een kerosinebelasting.

							
- Op vliegtuigbrandstof en -tickets moet na de benodigde verdragswijziging accijns of btw betaald worden. Vliegbelasting verhogen. - Binnen Europa worden treinreizen aantrekkelijker gemaakt, door in Europees en internationaal verband ambitieuze afspraken te maken over een CO2-prijs voor de luchtvaart, invoering van een kerosineaccijns en afschaffen van de btw-vrijstelling op vliegtickets. De vliegbelasting wordt enerzijds meer gebaseerd op de daadwerkelijke CO2-belasting, anderzijds komt er een opslag voor vluchten tot 1250 km om duurzamer vervoer per trein te stimuleren.	- Tegen de vliegtaks. - Op kerosine een belasting heffen om schoner vliegen te stimuleren.	Vliegen moet betaalbaar en aantrekkelijk blijven: geen vliegbelasting, belastingvrij vliegen binnen het Koninkrijk en geen enkele beperking van korte vluchten binnen Europa.	De vliegbelasting voor vluchten over lange afstand wordt verhoogd. De opbrengst kan gedeeltelijk teruggesluisd worden naar de sector voor ondersteuning bij verduurzaming.	- Progressieve vliegtaks voor veelvliegers en privéjets introduceren. - Belastingvoordelen voor vliegverkeer, zoals vrijstellingen van btw en accijnzen afschaffen. - Voor scheepvaart komt er einde aan de belastingvoordelen op fossiele brandstof, er komt net als op benzine accijns op scheepsbrandstof. Hardmaken om dit ook internationaal in te voeren. - Europese fossiele subsidies voor luchtvaart, scheepvaart en industrie worden afgeschaft via een hervorming van de Energiebelastingrichtlijn.	- Eerlijke prijs voor vliegtickets door kerosine te belasten en douanekosten voor internationale vluchten en internationale treinen gelijk te trekken. - De vliegbelasting verhogen en inzetten op differentiatie op basis van vluchtklasse (economy, business, first class). Tariefverhoging van bijna 50 euro voor middellange vluchten en 130 euro voor lange vluchten. - Overstappers - die nu worden vrijgesteld van belasting - moeten een eerlijke bijdrage gaan leveren. - Scheepvaartbelasting invoeren op basis van NOx- en CO2-uitstoot. - De tonnagewinstregeling en de afdrachtvermindering voor de zeescheepvaart afschaffen.	- In plaats van beperkende maatregelen zoals vliegbelasting, die JA21 wil afschaffen, moet worden ingezet op innovatie. Schonere brandstoffen (zoals SAF), efficiënter luchtvaartuiggebruik, elektrische en waterstofvliegtuigen en stillere vliegtuigen bieden echte oplossingen. - Met tariefdifferentiatie kan het gebruik van vervuilende vliegtuigen worden ontmoedigd. Op kortere afstanden kan de trein een goed alternatief zijn, maar alleen waar het logisch en efficiënt is. - Voor beleid pleiten waarbij groei mogelijk blijft, de milieubelasting vermindert en Nederland een internationaal luchtvaartknooppunt blijft.	

Klimaat - Milieuheffingen, energiebelasting en CO2-heffing

							
- Btw op energie verlagen van 21 naar 9%. - CO2-heffing afschaffen.	- Vrijstellingen en fiscale subsidies voor grootgebruikers en producenten van fossiele energie worden afgebouwd (zoveel mogelijk in Europees verband). - CO2-heffing behouden zodat bedrijven de prijs betalen voor hun uitstoot, en zij de overstap maken op hernieuwbare bronnen. - Grote vervuilers een eerlijke bijdrage laten leveren aan de kosten van de duurzaamheidstransitie. Dat doen door het principe van 'de vervuiler betaalt' centraal te stellen in klimaatbeleid.	- Energiebelasting verlagen. - Regelgeving schrappen die in Nederland strenger is dan in de rest van Europa, zoals de nationale CO2- heffing.	- Een sociaal tarief invoeren op de energiebelasting. - Effecten plasticbelasting voor wegwerpbekers en -bakjes betrekken bij aanpak om plastic afval terug te dringen. - Voor transitie industrie, energiesector, maritieme sector en luchtvaart is Europese emissiehandelssysteem (ETS) het beste systeem, waardoor uitstoot van CO2 oplopende prijs krijgt. Met opbrengsten private investeringen in energiebesparing en hernieuwbare energie in eigen land stimuleren. - Nationale 'koppen' op Europese aanpak beperken als het gaat om reductiedoelen, tempo, subsidies en belastingen. - Nationale 'fossiele subsidies' in vorm van vrijstellingen en degressieve tarieven in energiebelasting in Europees verband afbouwen.	- Elektriciteitsrekening verlagen. - Europese afspraken over kringlooplandbouw, beprijzen van CO₂ en eisen aan dierenwelzijn.	- Geen verdere nationale koppen op Europese fiscale maatregelen komen. Dus geen verdere beperkingen van de renteaftrek en geen Nederlandse koppen op de Europese CO2-heffing. Ook bij de invoering van eventuele nieuwe fiscale milieumaatregelen is het belangrijk dat onze Nederlandse bedrijven daardoor niet in een nadelige concurrentiepositie komen in vergelijking met hun buitenlandse concurrenten. - De CO2-grens heffingen (CBAM) gebruiken om onze industrie te beschermen.	- De nationale CO2-heffing schrappen. - Beprijzen om transities mogelijk te maken. Daarin het evenwicht zoeken tussen beprijzen, normeren en subsidiëren, met betaalbaarheid en perspectief voor huishoudens en bedrijven. - Europese grondstoffenheffing en strengere productnormering steunen.	- Verlagen energiebelasting voor huishoudens en kleine bedrijven en verhogen voor grootverbruikers. - Behoud van de CO2-heffing. De CO2-heffing zorgt ervoor dat bedrijven investeren in schonere technieken, wat goed is voor het klimaat én onze economie. Afschaffen zou juist de bedrijven straffen die al verduurzamen, terwijl we innovatie moeten belonen. - Extra heffingen invoeren om de bedrijven hun rechtvaardige deel te laten betalen aan de afhandeling, versterking en verduurzaming van de regio (Groningen). - Zo snel mogelijk stoppen met fossiele subsidies.
							
- Toewerken naar een evenwichtigere belasting van uitstoot en vervuiling. Daarbij rekening houden met al bestaande Europese prijszingsmechanismen. - Bedrijven die plan hebben om volledig te verduurzamen, krijgen steun. Nationale CO2-heffing blijft als instrument bestaan, maar voor bedrijven waar de overheid in gebreke blijft op nul zetten. - Fiscale voordelen die leiden tot extra broeikasgasemissies, ook wel fossiele subsidies genoemd, afschaffen. - Milieuvervuiling gaat steviger belast worden, bijvoorbeeld met een NOx-heffing. - Duurzamere productie belonen door het invoeren van een belasting op vervuilende verpakkingen. - Grond- en leidingwater beter belasten.	- Vervuilende bedrijven moeten hun eerlijke deel bijdragen. - Bedrijven in de commerciële sector die veel energie verbruiken, gaan relatief méér energiebelasting en opslag voor duurzame energie betalen. Met een CO2-heffing voor de grootste vervuilers een extra stimulans geven om te verduurzamen.	- Alle CO2 reductiedoelen schrappen. - Energiebelastingkorting voor tuinders en (agrarische) industrie herstellen. - De lasten voor tuinders en de agrarische sector verlagen door terugbrengen van de energiebelastingkorting. - Energiebelastingen verlagen en de ODE-verhoging terugdraaien, zodat de energierekening fors daalt. - Energiebelastingen verlagen naar het niveau van voor het tijdperk Rutte (de belasting op elektriciteit van €0,12 naar €0,11 per kWh; en de belasting op gas van €0,70 naar € 0,17 per m³), zodat de energierekening weer omlaag kan.	- Belastingen op milieu verhogen. - De dubbele energiebelasting voor batterijen wordt afgeschaft. - Een sociaal energiebelasting tarief. - Plafond belasting op leidingwater schrappen en deze heffing beperken tot zuiver leidingwater, - Kosten lopen op door stijgende nettarieven en nationale CO2-heffing boven op Europese emissiehandelssysteem. Nettarieven moeten omlaag, de CO2-heffing van tafel. - Een heffing voor gebruik van plastic polymeren in producten die op onze markt komen. - Naar een heffing op grootschalig lozen van restwarmte kijken. - Verlaagd accijnstarief en vrijstelling van CO2 beprijzing voor fossielvrije synthetische brandstoffen.	- De nationale CO₂-heffing opnieuw invoeren en deze sneller verhogen - Plasticaks op de productie van nieuw fossiel plastic. - Door belasting aan te passen gerecyclede grondstoffen goedkoper maken dan grondstoffen die voor het eerst gewonnen zijn, denk bijvoorbeeld aan staal, glas en plastic. - Fossiele subsidies per direct eindigen. Nederland pleit in EU voor afschaffen van landbouwsubsidies. - Zelf opgewekte elektriciteit terug leveren aan net, zonder kosten en belastingvrij. - Progressieve energiebelasting introduceren. - Progressieve waterbelasting introduceren.	- Gaten van CO₂-beprijzing dichten door belastingstelsel te hervormen, zodat voor alle Nederlandse broeikasgasuitstoot minimale CO₂-prijs geldt. Deze prijs heeft in ieder geval hoogte van huidige Europese belasting voor grootste vervuilers (ETS-prijs). - Uitzonderingen energiebelasting uitfasen - zoals de verlaging van de belasting op aardgas en elektriciteit voor grootverbruikers. - Belasting op bepaalde broeikasgassen (zoals CO₂ en methaan) en op het gebruik van (schadelijke) chemicaliën. - Alle vrijstellingen op de energiebelasting en accijnsvrijstellingen opheffen. De belasting op leidingwater, afvalstoffen, kolen en gas wordt verhoogd.	- Geen nationale CO2-heffingen introduceren bovenop Europese regels en bestaande nationale CO2-heffingen afschaffen. - De btw op energie verlagen. - Het Opslag Duurzame Energie-onderdeel binnen de energiebelasting schrappen. - Geen belastingen als pressiemiddel om Nederlanders een andere, 'duurzamere' levensstijl op te dringen.	

Indirecte belastingen – Btw, accijns, suikertax, vleestax

 Partij voor de Vrijheid	 GROEN LINKS PvdA	 VVD	 NSC	 D66	 BBB	 CDA	 SP
- Btw op boodschappen schrappen. - Btw op energie verlagen van 21 naar 9%. - Vrije verkoop voor boerderijwinkels – vrijgesteld van onnodige regeldruk, registraties en btw-heffingen. 21% btw over kunst en cultuur.	- Commerciële onderwijsinstituten gaan net als andere bedrijven omzetbelasting betalen. - Accijns heffen over de verkoop van softdrugs. - De tabaksindustrie wordt met een speciale heffing verplicht mee te betalen aan de schade die roken veroorzaakt.	- Accijnsverlaging. Brandstofaccijns betaalbaar houden. Daarnaast naar een toekomstbestendige hervorming van de autobelasting kijken, waarbij uitgangspunt is dat werkenden er niet op achteruit mogen gaan. - Gerichte importheffingen of andere maatregelen kunnen noodzakelijk zijn om onze strategische sectoren te beschermen.	- Gezonde voeding relatief betaalbaarder maken, door ongezonde producten zoals suikerhoudende dranken zwaarder te belasten. - Nationale accijns op e-sigaretten invoeren. - Btw uitzondering voor de sierteelt schrappen, mede vanwege het aanzuigende effect op arbeidsmigratie. - In internationaal verband pleiten voor btw op vliegtickets, accijns op kerosine en een afstandsafhankelijke vliegbelasting voor intercontinentale vluchten.	- Dankzij D66 blijft het lage btw-tarief op cultuur, boeken en sport. Kunst, kennis en beweging mogen nooit een luxe zijn. - Voor de bouw van sociale huur en middenhuur gaat de btw omlaag, zodat het aantrekkelijker wordt om betaalbare huizen te bouwen.	- Geen voorstander van betuttelend beleid. Geen suikertaks, geen vleesbelasting. - Onderzoeken of het mogelijk is om de verhoging van het BTW-tarief van 9% naar 21% op logies, die in 2026 wordt ingevoerd, terug te draaien.	- Gratis schoolfruit voor kinderen op de basisschool. - Introductie van een brede suikerbelasting. - Verbruiksbelastingen (bijvoorbeeld op suiker) en accijns (tabak, e-sigaretten, alcohol) vanuit gezondheidsdoelstelling heffen. - Jaarlijkse indexatie-accijns op tabak en accijns op e-sigaretten. - Met het wietexperiment stoppen. Zolang het nog loopt, een wiettaks heffen.	- BTW op basisproducten verlagen. - Nul btw op groente en fruit. - Schrappen btw op gezonde producten (volgens de Schijf van Vijf). - Geen btw op sportschoolabonnementen. - Geen btw-verhogingen voor de kunst- en cultuursector. - Schrappen btw voor openbaar vervoer. - Verlagen van het btw-tarief op dierenartszorg van 21 procent naar 9 procent, net als bij de huisarts. - Tegen het verhogen van de btw op kampeerplekken, B&B's en stacaravans.
 ChristenUnie Geef geloof een stem	 DENK		 SGP	 Partij voor de Dieren	 Volt	 JA²¹	
- Op vliegtuigbrandstof en -tickets moet na de benodigde verdragswijziging accijns of btw betaald worden. - Accijnzen op tabak en alcohol gaan verder omhoog. - Op suiker en andere ongezonde producten worden heffingen ingevoerd om voedselproducenten te stimuleren gezondere producten te maken. - Een verbruiksbelasting op e-sigaretten introduceren. - Voorafgaand aan het totaalverbod op gokken de kansspelbelasting fors verhogen voor de overgebleven gokbedrijven. - Bij de verdeling van overheidssubsidies voor culturele instellingen een eerlijker verdeling over het land.	- Geen belasting op vlees. - Geen extra heffing op suiker. - Geen toeslag op plastic verpakkingen. - Prijzen van boodschappen omlaag. Door verlagen van btw wordt leven van mensen weer betaalbaar. - Geen btw op groente en fruit. - Accijns op alcohol en tabak verhogen.	- BTW verlagen naar respectievelijk 6% en 19%. - BTW op B2B-transacties schrappen om de cashflow van bedrijven te verbeteren. - Cultuur, recreatie, sport, festivals en hotels (terug) plaatsen in het lage BTW-tarief, zodat ontspanning. - Accijns op tabak verlagen van €7,81 naar €2,00 voor een pakje van twintig sigaretten. - Accijns op brandstoffen met tenminste 50% verlagen. - Niet akkoord gaan met vlees- of suikertaksen of andere belastingen die gedragsveranderingen proberen af te dwingen,	- Lasten op arbeid verlagen en belastingen op consumptie verhogen,. - Btw op openbaar vervoer afschaffen. - Geen omzet- en vpb voor Kringloopwinkels waarvan de opbrengst uitsluitend aan goede doelen wordt besteed, - Verbruiksbelasting op niet-alcoholvrije dranken zo snel mogelijk aanpassen, zodat een gedifferentieerd tarief op basis van toegevoegde suikers ingevoerd kan worden. - Onderzoek naar mogelijkheid om BTW op hergebruikte bouwmaterialen te verlagen. - Verlaagde btw-tarief voor reparatiediensten uitbreiden naar mobieltjes, laptops, wasmachines en andere apparatuur. - Accijns op alcohol, tabak en vpen verhogen.	- Speciale belasting voor slachthuizen (slachttaks). - Giftaks op milieuschadelijke transacties. - De btw op reparatie, circulaire producten en biologisch groente en fruit naar 0%. - Ongezond eten wordt hoger belast bij de fabrikant, bijvoorbeeld door een gestaffelde suikertaks. - Fiscale vrijstelling op gezond voedsel. - Vaste prijzen bij de dierenarts, zonder btw. - Het verlaagde btw-tarief van 9% voor de kunst- en cultuursector behouden. - Het verlaagde btw-tarief voor nieuwsmedia blijft gehandhaafd. - Accijns invoeren op niet-energetisch gebruik van aardolie. - Accijns over softdrugs.	- Kunst- en cultuursector versterken en tegelijkertijd een simpeler belastingstelsel invoeren, met een basisinkomen voor iedereen en met een uniform BTW-tarief. - Er komt een uniform vast btw-tarief voor alle goederen en diensten. Alle uitzonderingen, inclusief het 0%-tarief en lage btw-tarief, afschaffen. Om de koopkracht van mensen te beschermen, de belastingdruk op arbeid verlagen en basisinkomen invoeren. - Een heffing plaatsen op kunstmest, niet-afbreekbare smeermiddelen, en belastingen op vlees, zuivel en suikerhoudende alcoholvrije dranken.	- De btw op energie verlagen. - Geen belastingen als pressiemiddel om Nederlanders een andere, ‘duurzamere’ levensstijl op te dringen. - Verlaging van de accijnzen (auto).	

Lokale heffingen

							
	- Het gemeentelijk belastinggebied wordt uitgebreid met een leegstandsheffing, en niet beperkt. - Met een bouwstimulans grondeigenaren aansporen sneller te bouwen. De bouwstimulans is een gemeentelijke heffing op braakliggende terreinen met een woonbestemming.	- Jaarlijkse stijging van de onroerendezaakbelasting maximeren. - Geen voorstander van een groter decentraal belastinggebied, want dat leidt alleen maar tot een lastenstijging voor de inwoners. Onderzoek op termijn overgaan op een ingezetenenheffing als alternatief voor bestaande lokale belastingen. Harmoniseren gemeentelijke regelingen. Leges mogen maximaal kostendekkend zijn. - Onnodige regels vanuit gemeenten een halt toeroepen.	- Een eigen belastinggebied voor de centrale overheden handhaven, zodat zij ook autonoom taken kunnen oppakken en zaken in hun gebied kunnen regelen. - Gemeentelijke heffing om grondspeculatie tegen te gaan.	De bijdragen van het Rijk aan gemeenten verhogen. Daarnaast krijgen gemeenten meer mogelijkheden voor lokale belastingen en heffingen. Dit hoeft niet te betekenen dat inwoners meer belasting gaan betalen: hogere lokale belastingen gaan samen met lagere inkomstenbelastingen.		Er moet ruimte komen in het gemeentelijk grondbeleid om sociale grondprijzen te kunnen rekenen. Met de planbatenheffing kunnen winsten vanwege gestegen waarden van grond gericht worden ingezet in gebiedsontwikkeling.	Geen opmerkingen.

							
	- Om leegstand en het niet benutten van grond te kunnen aanpakken, kunnen gemeenten een leegstandsheffing of een heffing op braakliggende grond invoeren. - De OZB-belasting mag niet meer gebruikt worden als een lokale melkkoe. De OZB-belasting wordt gemaximeerd.	- Gemeenten de vrijheid geven om eigen beleid te voeren, inclusief op gebied van belastingen, zodat lokaal maatwerk mogelijk wordt en gemeenten onderling gaan concurreren op vestiging van bedrijven en gezinnen. - OZB gelijk voor iedereen maken en niet meer aan de WOZ-waarde koppelen maar aan het aantal bewoners. - Gemeentelijke- en Rijkserfpachtregelingen afschaffen en grond schenken aan woningeigenaren en resterende erfpacht kwijtschelden, zodat grond weer echt eigendom wordt. Woningeigenaren die in de afgelopen tien jaar hun erfpacht hebben afgekocht, worden gecompenseerd.	- Het belastinggebied van gemeenten wordt vergroot, waarbij de Rijksoverheid gelijktijdig en evenredig de belasting op arbeid en de lasten voor bedrijven verlaagt. - Inzetten op gemeentelijke verduurzamingsregelingen en ruimte voor inzet van de baatbelasting daarbij.		De leegstand van woningen moet worden ontmoedigd. Pleiten voor de Vlaamse aanpak, een methode waarbij leegstand wordt aangepakt met een jaarlijks stijgende gemeentelijke belasting.		

Belastingdienst, overheidsinstanties

							
	- Belastingdienst benadert de grote groep minima die geen aangifte doet voor de inkomstenbelasting als ze geld terugkrijgen over de afgelopen vijf jaar. - Samenwerking tussen Belastingdienst, FIOD en de Financial Intelligence Unit (FIU) moet worden verbeterd. - Democratische controle op uitvoeringsinstanties als de Belastingdienst, het UWV, de IND en DUO wordt versterkt, met onafhankelijke klachtencommissies, periodieke burgerpanels en structurele rapportage aan het parlement.	Er komt een nieuw rijksbreed ict-team dat los van verstikkende overheidsstructuren en -procedures eindeloze ict-projecten vlot trekt, bijvoorbeeld bij de Belastingdienst en DUO.	- Onacceptabel dat veel hoogleraren zich hoofd breken over (internationale) winstbelasting, maar niet bezig zijn met toekomst toeslagenstelsel in Nederland. - Hoogleraren vervullen regelmatig nevenfuncties in bedrijfsleven, bijv. bij belastingadvieskantoren. Strikte regels voor transparantie en belangenverstrengeling. - Met name ramingen van de vennootschapsbelasting kloppen meestal niet. Tussentijdse rapportages opstellen die beter beeld geven van inkomstenkant. - Uitgaven bij rijksoverheid omlaag: Het aantal ambtenaren wordt teruggebracht, en er wordt flink gesneden in externe inhuur en andere overheidskosten.	Een nieuw, modern systeem bouwen naast het huidige systeem: een Belastingdienst 2.0. Als dat klaar is, vervangt dit het huidige systeem.	Hervorming van de Belastingdienst, met focus op automatisering, begrijpelijke communicatie en menselijke maat.	- Een goed functionerende Belastingdienst. - Een beroepsopleiding voor nieuwe belastinginspecteurs. - Een toevoeging voor sociale rechtshulp voor belastingadviseurs mogelijk maken, om fiscale rechtshulp breder beschikbaar te maken. - De vernieuwing van de ICT bij de Belastingdienst heeft de komende jaren prioriteit.	Uitvoeringsdiensten zoals de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO), de Belastingdienst of het UWV gaan hun diensten in de buurt aanbieden.
							
- De overheid gaat haar eigen complexiteit te lijf door elk jaar opnieuw vereenvoudigingen door te voeren. Minder regels, meer zekerheid. - Alle overheidsvorderingen worden centraal geïnd met altijd de mogelijkheid tot een betalingsregeling. Overheidsorganisaties, waaronder de Belastingdienst, zijn vaak de grootste schuldeisers en een sta-in-de-weg bij het oplossen van schulden. Door een einde te maken aan hun preferente positie is een schuldenregeling eerder mogelijk.		Overheid dwingen haar digitale systemen zoals Belastingdienst en UWV te moderniseren, zodat ze eindelijk betrouwbaar functioneren.		Het is tijd dat de landelijke overheid en ook gemeenten en publieke dienstverleners zoals DUO en de Belastingdienst zelf proactief aan de slag gaan om discriminatie tegen te gaan. Dat is ook een van de vele lessen uit het toeslagenschandaal.	- Belastingdienst zal na afloop van het fiscale jaar burgers actief informeren over niet-geclaimde, onherroepelijke toeslagen waarop zij recht hadden, inclusief de bijbehorende bedragen en hoe zij deze alsnog kunnen ontvangen. - iedere burger en ondernemer die vastloopt bij de Belastingdienst of Dienst Toeslagen kan bij één loket terecht voor hulp en rechtvaardige oplossingen. - MijnOverheid 2.0: veel overheidsdiensten staan los van elkaar (toeslagen, belastingen etc.) waardoor brieven en informatie moeilijk te vinden zijn. Alles komt daarom op één plek - aanvragen, statusupdates, deadlines en proactieve suggesties. Geen zoektocht meer naar de juiste website.		

**Doorrekeningen
Centraal Plan Bureau
(CPB)**

■ ■ ■
The better the question.
The better the answer.
The better the world works.

Shape the future
with confidence

Doorrekening CPB – ondernemers en mkb (inkomstenbelasting en vennootschapsbelasting)

							
heeft verkiezingsprogramma niet laten doorrekenen.	- verhoogt hoge vpb-tarief in acht jaar naar 30%. - verhoogt EIA, MIA en VAMIL. Daarnaast wordt gebruik van de 'grondslag-leenconstructie' tegengegaan door EIA en MIA te maximeren tot daadwerkelijk gemaakte winst van ondernemer. - schaft KIA af. - schaft mkb-winstvrijstelling in tien jaar af. - verruimt budget Wet Bevordering Speur- en Ontwikkelingswerk (WBSO).	verruimt budget Wet Bevordering Speur- en Ontwikkelingswerk (WBSO).	- verlaagt schijfgrens vpb, zodat deze overeenkomt met ingaan van hoogste tarief in ib en verlaagt hoge tarief naar 25%. - schaft de zelfstandigenaftrek af. - verruimt budget Wet Bevordering Speur- en Ontwikkelingswerk (WBSO).	- verdubbelt zelfstandigenaftrek en breidt deze uit naar werkenden die vier of meer dagen per week werken. - introduceert nieuwe fiscale regeling in de Aof-premies met als doel innovatieve en/of duurzame investeringen te stimuleren. - verhoogt EIA, MIA en VAMIL. - verruimt budget Wet Bevordering Speur- en Ontwikkelingswerk (WBSO).	heeft geen opmerkingen.	- verhoogt lage tarief vpb naar 22,22% en verlaagt hoge tarief vpb naar 25,25%. Na 2030 loopt lage tarief op naar 22,26% en hoge tarief naar 25,30% in 2035. - intensiveert € 0,5 mld in innovatie en R&D in 2030 en € 0,3 mld vanaf 2031. - verlaagt tarief voor mkb-winstvrijstelling naar 10%. - schaft zelfstandigenaftrek, startersaftrek en willekeurige afschrijving starters af. - creëert investeringsaftrekregeling waarbinnen EIA, MIA en Vamil worden ondergebracht. Budget van deze investeringsregeling wordt verhoogd met € 0,4 mld.	heeft verkiezingsprogramma niet laten doorrekenen.
							
- Verlaagt hoge tarief in vpb naar 25%. - schaft de zelfstandigenaftrek en startersaftrek af. - verruimt budget Wet Bevordering Speur- en Ontwikkelingswerk (WBSO) en verhoogt schijfgrens naar € 500.000.	heeft verkiezingsprogramma niet laten doorrekenen.	heeft verkiezingsprogramma niet laten doorrekenen.	- verlaagt lage vpb-tarief. - verhoogt budget voor KIA, EIA en VAMIL. - verruimt budget Wet Bevordering Speur- en Ontwikkelingswerk (WBSO).	heeft verkiezingsprogramma niet laten doorrekenen.	- voert uniform tarief in voor vpb van 27%. - schaft groot deel aftrekposten in de ib af. Het betreft onder meer zelfstandigenaftrek, mkb-winstvrijstelling en persoonsgebonden aftrek. - Introduceert nieuwe fiscale regeling in ib met als doel innovatieve investeringen te stimuleren. - verhoogt budget voor VAMIL. - schaft kleinschaligheids-investeringsaftrek (KIA) af. - verruimt budget Wet Bevordering Speur- en Ontwikkelingswerk (WBSO) en breidt deze uit voor ontwikkeling van opensourcesoftware.	- voert uniform vpb-tarief in van 22%. - schaft mkb-winstvrijstelling af. - schaft zelfstandigenaftrek af. - schaft zelfstandigenaftrek voor starters af. - schaft gebruikelijkloonregeling af. - verruimt mogelijkheden om af te schrijven op bedrijfsmiddelen (willekeurige afschrijving) met uitzondering van grond en gebouwen. - schaft KIA, EIA en MIA af. - schaft Wet Bevordering Speur- en Ontwikkelingswerk (WBSO) af.	

Doorrekening CPB – grotere bedrijven (vennootschapsbelasting, dividendbelasting, internationaal)

 PARTIJ VOOR DE VRIJHEID	 GROEN LINKSPvdA	 VVD	 NSC	 D66	 BBB	 CDA	 SP
heeft verkiezingsprogramma niet laten doorrekenen.	- verhoogt hoge vpb-tarief in acht jaar naar 30%. - beperkt generieke renteaftrekbeperking in vpb van 24,5% naar 20% boven € 1 mln. Invoeren antifragmentatie maatregel. - schaft aftrekbaarheid kosten deelnemingen in vpb af en vervangt deze met kostenforfait. - voert vrijstelling in vpb in voor woningcorporaties. - schaft vrijstelling in dividendbel. voor inkopen eigen aandelen af. - beperkt mogelijkheid in dividendbel. om onbelaste kapitaalruggave te doen.	richt investeringsinstelling op die leningen en garanties verstrekt aan startups en scaleups.	- beperkt expatregeling tot sectoren ICT en techniek en versobert deze regeling. - introduceert herbestedingsreserve voor woningcorporaties in vpb. - verruimt generieke renteaftrekbeperking in vpb van 24,5% naar 30%. - Beperkt verliesverrekening in vpb door carry forward te beperken tot 6 jaar en geen carry backward meer toe te staan. Percentage verlagen van 50% naar 30%.	- verlaagt tarief innovatiebox in vpb van 9% naar 6%. - beperkt verliesverrekening in vpb door carry forward te beperken tot 6 jaar en geen carry backward meer toe te staan. Percentage verlagen van 50% naar 30%. - beperkt generieke renteaftrekbeperking in vpb van 24,5% naar 20% met uitzondering van woningcorporaties.	heeft geen opmerkingen.	- verhoogt lage tarief vpb naar 22,22% en verlaagt hoge tarief vpb naar 25,25%. Na 2030 loopt lage tarief op naar 22,26% en hoge tarief naar 25,30% in 2035. - introduceert fiscale regeling in vpb voor technologiebedrijven (lastenverlichting). - verruimt generieke renteaftrekbeperking in vpb van 24,5% naar 26,5%.	heeft verkiezingsprogramma niet laten doorrekenen.
 ChristenUnie Geef geloof een stem	 DENK	 D66	 SGP	 Partij voor de Dieren	 Volt	 JA²¹	
- Verlaagt hoge tarief in vpb naar 25%. - beperkt generieke renteaftrekbeperking in vpb van 24,5% naar 20%. - schaft expatregeling en ETK-regeling af. - introduceert herbestedingsreserve in vpb voor woningcorporaties. - schaft vrijstelling in dividendbelasting voor inkopen van eigen aandelen af. - beperkt verliesverrekening in vpb door carry forward te beperken tot 6 jaar en geen carry backward meer toe te staan. Percentage verlagen van 50% naar 30%.	heeft verkiezingsprogramma niet laten doorrekenen.	heeft verkiezingsprogramma niet laten doorrekenen.	- verlaagt lage vpb-tarief. - voert fiscale regeling in vpb in ten behoeve van investeringen in klimaat en dierenwelzijn in de landbouw (lastenverlichting). - beperkt generieke renteaftrek vpb van 24,5% naar 20%. - verhoogt de bankenbelasting. - beperkt verliesverrekening in vpb door carry forward te beperken tot 6 jaar en geen carry backward meer toe te staan.	heeft verkiezingsprogramma niet laten doorrekenen.	- voert uniform tarief in voor vpb van 27%. - schaft giftenaftrek in vpb af. - stelt woningcorporaties vrij van vpb. - schaft vrijstelling in dividendbelasting voor inkopen van eigen aandelen af. - beperkt verliesverrekening in vpb door carry forward te beperken tot 6 jaar en percentage te verlagen van 50% naar 30%. - verhoogt tarief dat geldt in innovatiebox van 9% naar 14%. - beperkt generieke renteaftrek in vpb van 24,5% naar 20%.	- schaft expatregeling en ETK-regeling af. - schaft dividendbelasting af. - schaft innovatiebox in vpb af.	

Doorrekening CPB – inkomstenbelasting, box 1

							
heeft verkiezingsprogramma niet laten doorrekenen.	- introduceert vijf schijvenstelsel voor personen onder AOW-leeftijd; belastbaar inkomen tot € 30.000 een tarief van 30%, tussen € 30.000 en € 40.000 tarief 40%, tussen € 40.000 en € 70.000 tarief 45%, tussen € 70.000 en € 100.000 tarief 49,5%, daarboven tarief 55%. - introduceert werkgeversheffing van 15% op loon boven bezoldigingsmaximum volgens Wet normering topinkomens (WNT-norm). - belast inkomen in box 3 progressief door dit inkomen op te tellen bij inkomen in box 1. - voert inwonerschapsfictie voor ib na emigratie in.	- verlaagt tarief eerste schijf in de inkomstenbelasting van box 1 van 35,36% naar 32,74%. - verlaagt aanvangspunt tarief in derde schijf in box 1 met € 7.880 naar € 74.880.	- verlaagt tarief eerste schijf in box 1 met 0,5%-punt per jaar in de kabinetsperiode. Tarief eerste schijf daalt hierdoor van 35,36% naar 33,36% in 2030. - voert vier schijvenstelsel in box 1 in. Tarief derde schijf daalt van 49,50% naar 48,25% en tarief vierde schijf stijgt van 49,50% naar 52%. Aanvangspunt vierde schijfgrens ligt op inkomen van € 141.000. - verlaagt maximale aftrektarief voor aftrekposten van tarief van tweede schijf van 37,44% naar tarief (verlaagde) eerste schijf van 33,36%. Na kabinetsperiode daalt aftrektarief met 0,5%-punt per jaar tot aftrektarief van 27,65% resteert. - voert inwonerschapsfictie voor ib na emigratie in.	- Verlaagt tarief eerste schijf box 1 naar 33,54% in 2030 en naar 33,38% structureel. - verlaagt tarief tweede schijf box 1 naar 34,00% en structureel naar 35,09% - verlaagt aangrijpingspunt derde schijf in box 1 naar € 79.000. - introduceert vierde schijf met tarief van 55% voor inkomens boven eindpunt afbouw arbeidskorting in box 1 (€ 133.000). - zet aftrekposten die tegen basistarief afgetrokken kunnen worden om in heffingskortingen, waardoor effectieve aftrekbaarheid gelijk is aan basistarief. - laat inkomen in box 2 en 3 meetellen in grondslag voor premies volksverzekeringen in inkomstenbelasting. - schaft aftrek specifieke zorgkosten af.	heeft geen opmerkingen.	past de tarieven en schijfgrenzen in box 1 aan. In 2030 belastbaar inkomen tot € 28.000 een tarief van 30,45%, tussen € 28.000 en € 40.000 tarief 36,5%, tussen € 40.000 en € 70.000 tarief 45%, vanaf € 70.000 51,01%. Het tarief structureel 31,03%, 31,03%, 39,57%, 48,57%.	heeft verkiezingsprogramma niet laten doorrekenen.
							
- verlaagt tarief eerste schijf box 1 naar 33,3%. Deze schijf loopt tot € 45.000 en aftrekposten zijn aftrekbaar tegen dit tarief. - verhoogt tarief tweede schijf box 1 naar 41,6%. Deze schijf loopt van € 45.000 tot € 90.000. - schaft de aftrek specifieke zorgkosten af. - voert vermogensbelasting in van 1% voor vermogens in box 1, box 2 en box 3 met een belastingvrij vermogen van € 1 mln. - voert inwonerschapsfictie voor ib na emigratie in.	heeft verkiezingsprogramma niet laten doorrekenen.	heeft verkiezingsprogramma niet laten doorrekenen.	- verlaagt box 1 tarief eerste schijf naar 35,08%. - verlaagt box 1 tarief tweede schijf naar 37,12%. - introduceert draagkrachtkorting voor huishoudens. - voert splitsingsstelsel in. Belastbare inkomens van beide partners in huishouden worden opgeteld en vervolgens aan elk van de partners voor helft toegekend als grondslag voor belastingheffing. - schaft aftrekpost voor specifieke zorgkosten af	heeft verkiezingsprogramma niet laten doorrekenen.	- voert zevenschiivenstelsel met belastingvrije voet in met verschillende tarieven voor alleenstaande (en overige gezinsleden), meestverdienende partner en minstverdienende partner. - voert inwonerschapsfictie voor ib na emigratie in.	- introduceert belastingvrije voet met daarboven drie schijven in box 1. - belastbaar inkomen tot € 20.000 tarief van 0%, tussen € 20.000 en € 50.000 tarief 39%, tussen € 50.000 en € 100.000 tarief 44,5%, vanaf € 100.000 47,5%. - Fiscale partners met kinderen mogen gezamenlijk aangifte doen, wat inhoudt dat beide partners in het huishouden het belastbare inkomen bij elkaar optellen en vervolgens aan elk van de partners voor de helft toekennen als grondslag voor de belastingheffing.	

Doorrekening CPB – inkomstenbelasting, box 2

							
heeft verkiezingsprogramma niet laten doorrekenen.	- introduceert vermogensbelasting van 1% over ondernemingsvermogen en vermogen in box 2 en box 3 met belastingvrij vermogen van € 1 mln. - schaft box 2-vrijstelling voor schulden bij eigen vennootschap af, inclusief die voor eigenwoningschuld.	heeft geen opmerkingen.	heeft geen opmerkingen.	- voert een jaarlijkse voorheffing in box 2 in over een forfaitair rendement van 4% op de boekwaarde van het vermogen in de vennootschap. Voor de voorheffing geldt het lage box 2-tarief van 24,5%. - schaft box 2-vrijstelling voor schulden bij eigen vennootschap af, inclusief die voor eigenwoningschuld.	heeft geen opmerkingen.	verlaagt lage box 2-tarief van 24,5% naar 22,22% en hoge tarief van 31% naar 30,30%.	heeft verkiezingsprogramma niet laten doorrekenen.
							
- verlaagt het lage box 2-tarief van 24,5% naar 23,5% en het hoge tarief van 31% naar 29,5%. - voert vermogensbelasting in van 1% voor vermogens in box 1, box 2 en box 3 met een belastingvrij vermogen van € 1 mln.	heeft verkiezingsprogramma niet laten doorrekenen.	heeft verkiezingsprogramma niet laten doorrekenen.	heeft geen opmerkingen.	heeft verkiezingsprogramma niet laten doorrekenen.	- wijzigt box 2-tarieven naar 28% over inkomen tot € 50.000, 30% tussen € 50.000 en € 100.000 en 35% vanaf € 100.000. - verlaagt box 2-vrijstelling voor schulden bij eigen vennootschap naar € 200.000. Uitzondering voor eigenwoningschuld blijft ongewijzigd.	- uniformeert box 2-tarief op 32%. - hervormt systematiek in box 2 en box 3. Box 2 wordt afgeschaft en voortaan gelijk behandeld als box 3. In box 3 wordt vermogensrendement belast op moment van consumptie. Zolang saldo van kasstromen positief is, zijn opnames uit vermogen onbelast. Als het saldo nul bereikt, zijn verdere opnames van vermogensrendement belastbaar. Investeringsgerelateerde kasstromen, bijvoorbeeld ontvangen of betaalde rente, veranderen het saldo niet.	

Doorrekening CPB – inkomstenbelasting, box 3, vermogensbelasting

							
heeft verkiezingsprogramma niet laten doorrekenen.	- introduceert vermogensbelasting van 1% over ondernemingsvermogen en vermogen in box 2 en box 3 met belastingvrij vermogen van € 1 mln. Schulden in box 3 zijn niet aftrekbaar. - belast inkomen in box 3 progressief door dit inkomen op te tellen bij inkomen in box 1. - maakt rente op schulden boven € 100.000 euro in box 3 niet verrekenbaar met rendementen op het vermogen voor bepaling van grondslag.	verlaagt het tarief in box 3 en creëert een vrijstelling voor het sparen voor de aankoop van de eerste woning.	verhoogt tarief in box 3 naar 38%.	- introduceert een fiscale regeling voor groen beleggen in box 3. - introduceert vermogensbelasting voor vermogens in box 3 groter dan € 1 mln. Over vermogen tussen € 1 mln en € 2 mln geldt een tarief van 1%; over vermogens boven € 2 mln geldt een tarief van 2%. Schulden boven € 100.000 zijn niet aftrekbaar. - maakt rente op schulden boven € 100.000 in box 3 niet verrekenbaar met rendementen op vermogen voor bepaling van grondslag. - introduceert progressief tarief in box 3, waarbij tot inkomen uit vermogen van € 21.500 tarief van 36% geldt en daarboven een tarief van 40%.	- beoogt in box 3 vermogenswinstbelasting in te voeren op basis van daadwerkelijk gerealiseerd rendement. - verlaagt tarief in box 3.	- beoogt in box 3 vermogenswinstbelasting in te voeren op basis van daadwerkelijk gerealiseerd rendement. - verhoogt tarief in box 3.	heeft verkiezingsprogramma niet laten doorrekenen.
							
- verlaagt tarief in box 3 naar 35%. - voert vermogensbelasting in van 1% voor vermogens in box 1, box 2 en box 3 met een belastingvrij vermogen van € 1 mln.	heeft verkiezingsprogramma niet laten doorrekenen.	heeft verkiezingsprogramma niet laten doorrekenen.	verlaagt tarief in box 3.	heeft verkiezingsprogramma niet laten doorrekenen.	- introduceert vermogensbelasting voor vermogens in box 2 en box 3, inclusief eigen woning, groter dan € 1 mln. Over vermogen tussen € 1 en € 2 mln geldt tarief van 1%; over vermogen boven € 2 mln geldt tarief van 2%. Schulden boven € 100.000 zijn niet aftrekbaar. - verplaatst eigen woning naar box 3. Woningwaarde wordt jaarlijks belast met vastgoedbijtelling, hypotheekrente en kosten voor onderhoud en verbetering zijn aftrekbaar, en bij verkoop geldt vermogenswinstbelasting. - maakt rente op schulden boven € 100.000 in box 3 niet verrekenbaar met rendementen op het vermogen voor bepaling van grondslag.	- verlaagt tarief in box 3 naar 32% en schaft heffingsvrij inkomen af. - hervormt systematiek in box 2 en box 3. Box 2 wordt afgeschaft en voortaan gelijk behandeld als box 3. In box 3 wordt vermogensrendement belast op moment van consumptie. Zolang saldo van kasstromen positief is, zijn opnames uit vermogen onbelast. Als saldo nul bereikt, zijn verdere opnames van vermogensrendement belastbaar. Investeringsgerelateerde kasstromen, bijvoorbeeld ontvangen of betaalde rente, veranderen het saldo niet.	

Doorrekening CPB – schenk- en erfbelasting, bedrijfsopvolgingsregeling

							
heeft verkiezingsprogramma niet laten doorrekenen.	- uniformeert tarieven en vrijstellingen binnen erf- en schenkbelasting. Tot € 150.000 geldt tarief van 30%, daarboven geldt tarief van 40%. Deze tarieven zijn gelijk voor alle erfgenamen. Daarnaast genieten alle erfgenamen eenzelfde vrijstelling ter hoogte van € 33.775. Partners en kinderen met beperking vormen hierop een uitzondering, voor hen blijven huidige hogere vrijstellingen behouden. - schaft bedrijfsopvolgingsregeling (BOR) en de doorschuifregeling (DSR) af.	heeft geen opmerkingen.	heeft geen opmerkingen.	- verhoogt vrijstellingen in erfbelasting voor (klein)kinderen naar € 38.415, voor ouders naar € 58.690 en voor overige erfgenamen (achterkleinkinderen en andere erfgenamen) naar € 12.805. Vrijstellingen voor partners en kinderen met beperking blijft gelijk. Vrijstellingen in schenkbelasting blijven eveneens gelijk. Tegelijkertijd maakt D66 tarieven in erf- en schenkbelasting onafhankelijk van relatie tot de schenker of erflater. D66 stelt deze tarieven op 30% in de eerste schijf en 40% daarboven. - versobert bedrijfsopvolgingsregeling (BOR) en schaft daarnaast doorschuifregeling (DSR) af.	heeft geen opmerkingen.	verlaagt tarieven in eerste schijf schenkbelasting met 5%-punt. Daarnaast wordt schenking op papier afgeschaft.	heeft verkiezingsprogramma niet laten doorrekenen.
							
schaft eerste schijven in erf- en schenkbelasting af en voegt categorieën overige erfgenamen en kleinkinderen en verdere afstammelingen samen. Hierdoor resteren er met 19% en 38% twee tarieven. Tegelijkertijd worden vrijstellingen verhoogd met € 0,1 mld.	heeft verkiezingsprogramma niet laten doorrekenen.	heeft verkiezingsprogramma niet laten doorrekenen.	heeft geen opmerkingen.	heeft verkiezingsprogramma niet laten doorrekenen.	- maakt tarieven van erf- en schenkbelasting onafhankelijk van relatie van ontvanger met schenker of erflater. Partnervrijstelling blijft wel behouden. Erfbelasting krijgt vrijstelling tot € 27.000. Van € 27.000 tot € 150.000 geldt tarief van 30%, daarboven geldt tarief van 40%. Daarnaast actualiseert Volt rekenforfaits voor erf- en schenkbelasting. - schaft bedrijfsopvolgingsregeling (BOR) en doorschuifregeling (DSR) af. Maatregel is gekoppeld aan introductie van rentevrije leningen voor personen met onvoldoende middelen om erf- en schenkbelasting of ib direct te betalen.	schaft erf- en schenkbelasting over periode van tien jaar geleidelijk af.	

Doorrekening CPB – eigen woning (hypotheekrenteaftrek)

							
heeft verkiezingsprogramma niet laten doorrekenen.	faseert de hypotheekrenteaftrek in 12 jaar uit, waardoor deze in 2030 voor een derde is afgeschaft. De partij voorkomt hierbij de mogelijkheid om de eigenwoningschuld in box 3 af te trekken.	heeft geen opmerkingen.	- laat tussen 2030 en 2043 eis los dat hypotheekrente maximaal 30 jaar aftrekbaar is en schaft deze eis in 2044 in één keer af voor alle hypothekeken. - verlaagt voor woningen algemene tarief in overdrachtsbelasting naar 6%.	- faseert de hypotheekrenteaftrek in 12 jaar uit. In 2030 is deze voor 33% afgeschaft. De partij voorkomt hierbij de mogelijkheid om de eigenwoningschuld in box 3 af te trekken. - schaft vrijstellingen voor niet-woningen in onroerendezaakbelasting af. - verlaagt hoogste schijfgrens van eigenwoningforfait naar € 1 mln. - schaft de aftrek geringe eigenwoningschuld (Wet Hillen) in de kabinetsperiode af.	heeft geen opmerkingen.	faseert hypotheekrenteaftrek in 30 jaar uit. In 2030 is deze voor 13% afgeschaft. Partij voorkomt hierbij mogelijkheid om eigenwoningschuld in box 3 af te trekken.	heeft verkiezingsprogramma niet laten doorrekenen.
							
- faseert hypotheekrenteaftrek via grondslagversmalling in vijftien jaar uit met stappen van 6,67% per jaar. De partij voorkomt hierbij mogelijkheid om eigenwoningschuld in box 3 af te trekken. - brengt percentage eigenwoningforfait tot gemiddelde WOZ-waarde (€ 500.000) naar 0%. Voor woningen met WOZ-waarde erboven geldt percentage van 0,5% tot en met huidige hoogste schijfgrens van € 1,3 mln. Net als in huidige eigenwoningforfait geldt voor deel van WOZ-waarde boven deze hoogste schijfgrens tarief van 2,35%. Na kabinetsperiode groeien beide grenzen naar waarde van € 1 mln in 2040. - schaft aftrek vanwege geen of kleine eigenwoningschuld (de Wet Hillen) af.	heeft verkiezingsprogramma niet laten doorrekenen.	heeft verkiezingsprogramma niet laten doorrekenen.	heeft geen opmerkingen.	heeft verkiezingsprogramma niet laten doorrekenen.	- schaft hypotheekrenteaftrek in vier jaar af. - schaft het eigenwoningforfait af. - schaft de aftrek wegens geen of geringe eigenwoningschuld (Wet Hillen) af. - verplaatst eigen woning naar box 3. Woningwaarde wordt jaarlijks belast met vastgoedbijtelling, hypotheekrente en kosten voor onderhoud en verbetering zijn aftrekbaar, en bij verkoop geldt vermogenswinstbelasting. - schaft verlaagde tarief voor woningen in overdrachtsbelasting en vrijstellingen voor starters, bedrijfsoverdracht in familiesfeer en cultuurgrond af.	- schaft overdrachtsbelasting af. - schaft aftrek eenmalige financieringskosten voor eigen woning af. - introduceert nieuw stelsel voor eigenwoningforfait. Nieuwe stelsel bestaat uit twee schijven. Schijfgrens ligt op WOZ-waarde van € 500.000. Tarief onder deze grens is 0%, en boven deze grens 1%. Forfaitaire inkomen is losgekoppeld van box 1 en wordt altijd belast tegen tarief derde schijf van 47,5%.	

Doorrekening CPB - btw, accijns, verbruiksbelasting

							
heeft verkiezingsprogramma niet laten doorrekenen.	- schaft uitzondering voor zuivel en sojadrink in verbruiksbelasting af. - voert verbruiksbelasting in op e-sigaretten.	- schaft de vrijstelling in verbruiksbelasting voor zuivel en sojadrink af. - voert verbruiksbelasting in op e-sigaretten.	- maakt de verbruiksbelasting op alcoholvrije dranken afhankelijk van het suikergehalte. - hevelt sierteelt over naar het algemene btw-tarief van 21%. - draait herinvoering van verlaagde accijnstarief voor rode diesel in landbouw terug en verhoogt dieselaccijns beperkt. - voert een verbruiksbelasting in op e-sigaretten.	- verhoogt accijns op diesel met 12 cent per liter en draait herinvoering van rode diesel terug. - verlaagt het btw-tarief naar 9% voor nieuwbouw verstrekt in het kader van sociale en middenhuur. - hevelt sierteelt over naar het algemene btw-tarief van 21%. - verhoogt de alcoholaccijns. - voert een consumptiebelasting in op vlees en zuivel. - voert suikerbelasting voor productgroepen op basis van hun suikergehalte in. - voert verbruiksbelasting in op e-sigaretten.	heeft geen opmerkingen.	- draait herinvoering van verlaagde accijnstarief voor rode diesel in landbouw terug en verhoogt beperkt. - verhoogt verlaagde btw-tarief van 9,0% naar 9,09% en algemene tarief van 21,0% naar 21,21% in 2030. Tarieven lopen verder op naar respectievelijk 9,11% en 21,3% in 2035. - voert belasting in voor productgroepen op basis van hun suikergehalte. - hevelt sierteelt over naar het algemene btw-tarief van 21,21%. - voert een verbruiksbelasting in op e-sigaretten.	heeft verkiezingsprogramma niet laten doorrekenen.
							
- draait de herinvoering van het verlaagde accijnstarief voor rode diesel in de landbouw terug en verhoogt de dieselaccijns beperkt. - voert een belasting in voor productgroepen op basis van hun suiker- en vetgehalte. - voert een heffing in op de slacht van dieren. - verhoogt de alcoholaccijns. - voert een verbruiksbelasting in op e-sigaretten.	heeft verkiezingsprogramma niet laten doorrekenen.	heeft verkiezingsprogramma niet laten doorrekenen.	- verlaagt brandstofaccijnzen. - verlaagt btw-tarief op reizen met het ov naar 0%. - schaft verlaagd btw-tarief op restaurantdiensten af. - verhoogt de alcoholaccijns. - voert een verbruiksbelasting in op e-sigaretten.	heeft verkiezingsprogramma niet laten doorrekenen.	- verhoogt de accijns op diesel met 12 cent per liter en draait de herinvoering van het verlaagde accijnstarief voor rode diesel in de landbouw terug. - uniformeert btw-tarief op 18%. - voert belasting in voor productgroepen op basis van hun suiker- en vetgehalte. - maakt verbruiksbelasting op alcoholvrije dranken afhankelijk van suikergehalte. - verhoogt alcoholaccijns. - voert verbruiksbelasting in op e-sigaretten. - voert consumptiebelasting in op vlees en zuivel. - voert heffing in op slacht van dieren.	- verlaagt algemene btw-tarief van 21% naar 20,5%. - schaft kleineondernemersregeling en btw-vrijstelling voor zonnepanelen af. - handhaaft brandstofaccijnzen op huidige niveau tot en met 2030.	

Doorrekening CPB – auto, vliegen

							
heeft verkiezingsprogramma niet laten doorrekenen.	- voert kilometerheffing in die varieert naar plaats, tijd, brandstofsoort en gewicht. - schaft alle bijzondere regelingen in de mrb af. Bij invoering van kilometerheffing wordt mrb samen met provinciale opcenten afgeschaft. - voert vignet in van € 100 voor alle personenauto's en bestelauto's die gebruikmaken van Nederlandse wegen. - breidt vliegbelasting uit naar transferpassagiers en privévliegtuigen	verlaagt tijdelijk de brandstofaccijnzen tot en met 2030.	breidt de vliegbelasting uit naar transferpassagiers	- voert kilometerheffing in die varieert naar plaats, tijd, brandstofsoort en gewicht. - schaft alle bijzondere regelingen in mrb af met uitzondering van die voor emissieloze auto's. Bij invoering kilometerheffing wordt mrb samen met provinciale opcenten afgeschaft. - voert tenaamstellingbelasting in € 200 voor Zehands elektrische auto's; schaft vaste voet bpm af voor elektrische auto's. - verhoogt tarief vrachtwagenheffing tot gemiddeld 30 cent - voert vignet in van € 50 voor alle personenauto's en bestelauto's die gebruik maken van NL wegen. - verhoogt de bpm. - verhoogt vliegbelasting voor langeafstandsvluchten, introduceert hoger tarief voor businessclasspassagiers en vast tarief voor transferpassagiers.	heeft geen opmerkingen.	- voert een congestieheffing in die varieert naar plaats en tijd. - verhoogt de bijtelling op zakelijke leaseauto's van 22% naar 24%. - bouwt verlaagde mrb-tarief voor bestelauto's geleidelijk af, waarbij tariefkorting wordt ingevoerd voor elektrische bestelauto's. - verbreedt vrachtwagenheffing naar alle wegen in Nederland.	heeft verkiezingsprogramma niet laten doorrekenen.
							
- Voert kilometerheffing in die varieert naar brandstofsoort. - schaft alle bijzondere regelingen in de mrb af met uitzondering van die voor taxi's, het ov en bijzondere voertuigen. Bij invoering van kilometerheffing wordt mrb voor nulemissieauto's samen met provinciale opcenten afgeschaft en voor auto's met verbrandingsmotor gehalveerd. - verhoogt vrachtwagenheffing met 5 cent en verbreedt heffing. - hervormt vliegbelasting en baseert deze op CO2-heffing voor luchtvaartmaatschappijen [...] Daarnaast wordt vrijstelling voor privévliegtuigen afgeschaft en aanvullende heffing voor vrachtvliegtuigen ingevoerd. - schaft aftrekbaarheid van eigen bijdrage van werknemers aan hun werkgever voor leaseauto's af.	heeft verkiezingsprogramma niet laten doorrekenen.	heeft verkiezingsprogramma niet laten doorrekenen.	- verlaagt mrb taakstellend en schaft kwart- en halftarieven in mrb af. - verlaagt brandstofaccijnzen. - voert vignet in van 75 euro voor alle personenauto's en bestelauto's die gebruik maken van Nederlandse wegen. - verhoogt vliegbelasting met € 0,3 mld.	heeft verkiezingsprogramma niet laten doorrekenen.	- voert een kilometerheffing in die varieert naar plaats, tijd, brandstofsoort en gewicht. - verlaagt maximale onbelaste reiskostenvergoeding voor auto's met 10 cent naar 13 cent per kilometer. - verlaagt mrb-tarieven voor emissievrije auto's met 40%. Bij invoering van kilometerheffing wordt mrb samen met provinciale opcenten afgeschaft. - verhoogt basistarief vliegbelasting naar € 70,25, zonder onderscheid te maken naar gevlogen afstand. Businessclass passagiers en privévliegtuigen betalen een hoger tarief.	voert geplande aanpassingen van vliegbelasting in 2027 niet door.	

Doorrekening CPB – energiebelasting

							
heeft verkiezingsprogramma niet laten doorrekenen.	- verhoogt belastingvermindering in energiebelasting naar € 550. - schaft in energiebelasting verlaagde tarief voor glastuinbouw, inputvrijstelling voor WKK's, walstroomregeling en vrijstelling voor niet-energetisch gebruik van aardgas af.	verlaagt tarieven voor elektriciteit van schijven 1, 2 en 5 van energiebelasting.	- verlaagt tarief in eerste en tweede schijf energiebelasting voor gas en elektriciteit. - beperkt de belastingvermindering in de energiebelasting tot huishoudens.	verlaagt tarief in eerste schijf van energiebelasting op elektriciteit.	heeft geen opmerkingen.	heeft geen opmerkingen.	heeft verkiezingsprogramma niet laten doorrekenen.

							
- beperkt belastingvermindering in energiebelasting tot huishoudens. - verlaagt tarieven voor elektriciteit en gas in eerste schijf energiebelasting, verhoogt tarieven in andere schijven en verhoogt belastingvermindering.	heeft verkiezingsprogramma niet laten doorrekenen.	heeft verkiezingsprogramma niet laten doorrekenen.	- verhoogt belastingvermindering in de energiebelasting. - verlaagt tarief voor gas in schijf 1 en 2 en van energiebelasting. - beperkt belastingvermindering in energiebelasting tot huishoudens. - verhoogt tarief voor aardgas in energiebelasting vanaf derde schijf.	heeft verkiezingsprogramma niet laten doorrekenen.	verhoogt tarieven voor elektriciteit in energiebelasting naar tarief van eerste schijf en schaft belastingvermindering in energiebelasting af. Daarnaast schaft Volt verlaagd tarief voor glastuinbouw, inputvrijstelling voor WKK's, vrijstellingen voor mineralogische en metallurgische procedés, vrijstelling voor niet-energetisch gebruik van aardgas, stadsverwarmingsregeling en teruggaafregeling kerkgebouwen en non-profit af.	verlaagt energiebelasting op gas en elektriciteit met bedrag gelijk aan ombuiging in SDE++. Daarbovenop worden tarieven voor gas met € 0,5 mld extra verlaagd.	

Doorrekening CPB – klimaat, milieu

							
heeft verkiezingsprogramma niet laten doorrekenen.	- voert algemene verpakkingenbelasting in. - voert heffing in op productie van fossiele polymeren voor Nederlandse markt. - voert heffing in op industriële uitstoot van stikstofoxiden. - introduceert belasting op onttrekken van grondwater met tarief van 26 cent per m3. - voert heffing in op gewasbeschermingsmiddelen in landbouw. - voert heffing in op slacht van dieren.	schaft CO2-heffing voor de industrie af.	schaft CO2-heffing voor de industrie af.	- voert heffing in op industriële uitstoot van stikstofoxiden en niet-methaan vluchtige organische stoffen. - voert heffing in op productie van fossiele polymeren voor NL markt - voert CO2-heffing voor luchtvaartmaatschappijen in. - verhoogt afvalstoffenbelasting. - introduceert belasting op onttrekken van grondwater met tarief van 26 cent per m3. - voert heffing in op gewasbeschermingsmiddelen in landbouw. - voert een heffing in op kunstmest. - introduceert een heffing op niet-afbreekbare smeermiddelen. - voert heffing in op emissies van broeikasgassen in landbouw die nog niet belast worden.	- schaft CO2-heffing voor de industrie af. - schaft SDE++ af.	- schaft CO2-heffing voor de industrie af. - verhoogt uitgaven aan SDE++ met € 0,8 mld. - verlengt indirecte kostencompensatie voor Europese Emissiehandelssysteem (ETS) tot en met 2030.	heeft verkiezingsprogramma niet laten doorrekenen.
							
- verhoogt uitgaven SDE++ - verlaagt tarief CO2-heffing voor industrie (exclusief afvalverbrandingsinstallaties). - voert belasting in op meerlaagse verpakkingen en verpakkingen die <30% uit recyclelaat bestaan. - voert heffing in op industriële uitstoot van stikstofoxiden. - introduceert belasting op onttrekken van grondwater. - voert heffing in op productie van fossiele polymeren. - voert heffing in op de handel in gewasbeschermingsmiddelen en kunstmest. - introduceert heffing op niet-afbreekbare smeermiddelen. - voert heffing in op veevoergebruik. - verhoogt belasting op leidingwater.	heeft verkiezingsprogramma niet laten doorrekenen.	heeft verkiezingsprogramma niet laten doorrekenen.	- schaft CO2-heffing voor de industrie af. - voert heffing in op productie van fossiele polymeren voor Nederlandse markt. - voert heffing in op industriële uitstoot van stikstofoxiden, fijnstof en niet-methaan vluchtige organische stoffen. - voert heffing in op het lozen van restwarmte met een tarief van 27,50 euro per GJ.	heeft verkiezingsprogramma niet laten doorrekenen.	- voert heffing in op uitstoot van stikstofoxiden, met uitzondering van zeescheepvaart en luchtvaart. - voert heffing in op emissies van methaan en lachgas (in CO2-equivalenten) in veeteelt en akkerbouw, die gelijk is aan EU-ETS1 CO2-prijs. - voert belasting in op meerlaagse verpakkingen en verpakkingen die voor <30% uit recyclelaat bestaan. - voert heffing in op kunstmest, op lozen van restwarmte met tarief; op productie van fossiele polymeren; op niet-afbreekbare smeermiddelen; op gebruik van gewasbeschermingsmiddelen en op emissies van methaan en lachgas in de industrie. - verhoogt afvalstoffenbelasting en belasting op leidingwater. - introduceert belasting op onttrekken van grondwater.	- schaft SDE++ af. - schaft CO2-heffing voor de industrie af.	

Doorrekening CPB – overige belastingen

							
heeft verkiezingsprogramma niet laten doorrekenen.	- voert belasting in over grondwaarde van percelen met waarde vanaf € 1,0 mln. - voert gemeentelijke heffing op planbaten in. - verhoogt tarief van assurantiebelaasting van 21% naar 25% en schaft vrijstellingen voor o.a. transportverzekeringen en exportkredietverzekeringen af. - voert digitale dienstenbelasting in van 5% over bruto-opbrengst. - voert financiële transactiebelasting in met tarief van 0,4% op aandelentransacties van beursgenoteerde bedrijven met marktkapitalisatie van minimaal € 1 mld.	heeft geen opmerkingen.	voert een handling fee in van € 2 op e-commerce pakketten met een waarde van minder dan € 150 die rechtstreeks door verkopers buiten de EU naar consumenten in de EU worden verzonden.	- voert grondfaciliteit in om gemeenten te ondersteunen bij aankopen van grond. - introduceert onroerendezaakbelasting voor gebruikers als extra belastinggebied voor gemeenten. - voert gemeentelijke heffing op planbaten in. - voert landelijke heffing in voor bedrijven op de waarde van grond waarop geen woningen staan. - voert een mediaheffing in van 5%. - voert een handling fee in van € 2 op e-commerce pakketten met een waarde van minder dan € 150 die rechtstreeks door verkopers buiten de EU naar consumenten in de EU worden verzonden. - voert digitale dienstenbelasting in van 5% over de bruto-opbrengst.	heeft geen opmerkingen.	- voert grondfaciliteit in om gemeenten te ondersteunen bij aankopen van grond. - gebruikt opbrengst van planbatenheffing om gemeenten middelen te verstrekken om woningbouw te ondersteunen - voert gemeentelijke heffing op planbaten in. - voert digitale dienstenbelasting in van 3% over de bruto-opbrengst. - voert financiële transactiebelasting in met tarief van 0,2% op aandelentransacties van beursgenoteerde bedrijven met marktkapitalisatie van minimaal € 1 mld.	heeft verkiezingsprogramma niet laten doorrekenen.
							
- Introduceert onroerendezaakbelasting voor gebruikers als extra belastinggebied voor gemeenten. - voert gemeentelijke heffing op planbaten in. - schaft meerdere vrijstellingen in assurantiebelaasting af. Het betreft onder andere vrijstelling voor levensverzekeringen en ongevallen-, invaliditeits- en arbeidsongeschiktheidsverzekeringen. Vrijstelling voor ziekte- en zorgverzekeringen wordt niet afgeschaft. - voert digitale dienstenbelasting in van 5% over de bruto-opbrengst. - voert financiële transactiebelasting in met tarief van 0,4% op aandelentransacties van beursgenoteerde bedrijven met marktkapitalisatie van minimaal € 1 mld.	heeft verkiezingsprogramma niet laten doorrekenen.	heeft verkiezingsprogramma niet laten doorrekenen.	- voert digitale dienstenbelasting in van 8% over de bruto-opbrengst. - voert financiële transactiebelasting in met tarief van 0,5% op aandelentransacties van beursgenoteerde bedrijven met een marktkapitalisatie van minimaal € 1 mld.	heeft verkiezingsprogramma niet laten doorrekenen.	- schaft vrijstellingen voor niet-woningen in onroerendezaakbelasting af. - voert belasting in over grondwaarde van percelen met een waarde vanaf € 1,0 mln. - voert gemeentelijke heffing op planbaten in. - schaft vrijstellingen in de assurantiebelaasting af. Het betreft onder andere vrijstelling voor levensverzekeringen en ongevallen-, invaliditeits- en arbeidsongeschiktheidsverzekeringen. - voert digitale dienstenbelasting in van 5% over de bruto-opbrengst. - voert financiële transactiebelasting in met tarief van 0,3% op aandelentransacties van beursgenoteerde bedrijven met marktkapitalisatie van minimaal € 1 mld.	heeft geen opmerkingen.	

EY | Building a better working world

EY is building a better working world by creating new value for clients, people, society and the planet, while building trust in capital markets.

Enabled by data, AI and advanced technology, EY teams help clients shape the future with confidence and develop answers for the most pressing issues of today and tomorrow.

EY teams work across a full spectrum of services in assurance, consulting, tax, strategy and transactions. Fueled by sector insights, a globally connected, multi-disciplinary network and diverse ecosystem partners, EY teams can provide services in more than 150 countries and territories.

All in to shape the future with confidence.

EY refers to the global organization, and may refer to one or more, of the member firms of Ernst & Young Global Limited, each of which is a separate legal entity. Ernst & Young Global Limited, a UK company limited by guarantee, does not provide services to clients. Information about how EY collects and uses personal data and a description of the rights individuals have under data protection legislation are available via ey.com/privacy. EY member firms do not practice law where prohibited by local laws. For more information about our organization, please visit ey.com.

© 2025 EY Belastingadviseurs B.V.
All Rights Reserved.

ED none.

This material has been prepared for general informational purposes only and is not intended to be relied upon as accounting, tax, legal or other professional advice. Please refer to your advisors for specific advice.

ey.com